

ISSN 1302-3519

ÇALIŞMA ORTAMI

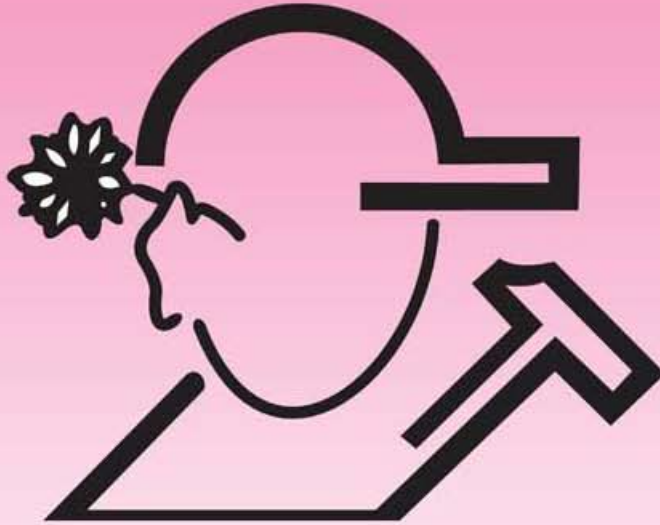
İki Ayda Bir Çıkar / Sayı : 136

Eylül - Ekim 2014

İŞÇİ SAĞLIĞI
İŞ GÜVENLİĞİ
ERGONOMİ
İŞ HİJYENİ
ÇEVRE
TOPLUM ÖRGÜTÇÜLÜĞÜ
ÇOCUK EMEĞİ
KADIN
SOSYAL POLİTİKA
NÜFUS
SOSYAL HEKİMLİK

- Savaşların Gölgesinde Bir Barış Günü Daha
- Çocuklar Hayvanları Gözlemeli, Onları Örnek Almalı...
- Vicdan ve Adalet Nöbeti : Can Yelekleri Bile Yoktu - Karasu 5 İşçiyi Yuttu
 - İş (Çalışma) İzin Sistemi
- Toplum Hekimliğine Gönül Verenler - 15 : Yaşam Seçimlerle Doludur - Prof.Dr. İsmail Topuzoğlu
 - Prof.Dr. İsmail Topuzoğlu'nu Tanımak
 - Prof.Dr. İsmail Hakkı Topuzoğlu
 - Kadın Emeği Söyleşileri - 2
- Emeğin Görünmeyen Yüzü : Ev İşçisi Kadınlar
- Bilimsel Danışma Kurulu Üyelerimizden Prof.Dr.Kurthan Fişek Adına Bir Web Sitesi Hazırlandı
 - Dökümcü Annesi Projesi
 - Genç Kız Evi'nin Onbir Yılı
- Prof.Dr.Nusret H.Fişek 100.Doğum Yılı Anısına "HERKESE SAĞLIK" KARİKATÜR YARIŞMASI
 - İki Dakika Düşün: Tehlikeyi Tanıyalım : Metal Eriğinin Döküm Kalıplarına Doldurulması

www.fisek.org.tr

*Çalışan Çocuklara "Vefa Borcu"nuza
Ödemek İster misiniz?*

*Fisek Enstitüsü'nün 32. Yılı
Çalışma Ortamı'nın 22. Yılı*

SAVAŞLARIN GÖLGESİNDE BİR BARIŞ GÜNÜ DAHA

Gülbiye YENİMAHALLELİ YAŞAR *

*Çocuğun gördüğü düştür barış.
Ananın gördüğü düştür barış.
Ağaçlar altında söylenen sevd
sözleridir barış.*

...

*Kardeşler, barış içinde ancak
derin derin soluk alır evren.
tüm evren, taşıyarak tüm düşlerini.
Kardeşler, uzatın ellerinizi.
Barış budur işte.*

Yannis RİTSOS

Çev: Ataul BEHRAMOĞLU

Resim, www.islamask.com/wp-content/uploads/2014/08/israeli-killed-Gaza-Palestine-children adresinden alınmıştır.

Bu yılki "Dünya Barış Günü" (veya günleri) yine savaşların gölgesi altında kutlanacak. Dünya barış günleri diyorum, çünkü iki ayrı tarihte kutlanıyor dünya barış günü. Biri 1 Eylül, diğeri ise 21 Eylül.

1 Eylül 1939 tarihinde yirminci yüzyılın en kanlı savaşını başlatan Nazi orduları Polonya'ya saldırarak ikinci dünya savaşının başlamasına neden oldular. 1945 yılına kadar süren savaşta 72 milyon kişi öldü, daha fazlası da sakat kaldı. **Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği** (SSCB) ve Varşova Pakti üyesi ülkeler barış içinde bir dünya mücadelesi görevini hatırlatmak amacıyla, Hitler faşizminin 1939 yılında Polonya'yı işgal ederek ikinci emperyalist paylaşım savaşını başlattığı tarih olan 1 Eylül'ü "Dünya Barış Günü" olarak ilan etti. SSCB'nin ve Varşova Pakti'nin dağılmasından sonra Türkiye ve KKTC dışında hiçbir ülke 1 Eylül'ü Dünya Barış Günü olarak kutlamıyor.

Öte yandan Birleşmiş Milletler Genel Kurulu, 1981 yılındaki 57. birleşiminde,

"Genel Kurul'un açılış günü olan her Eylül'ün üçüncü salı gününü "Uluslararası Barış Günü" ilan etti. 7 Eylül 2001 tarihli Birleşmiş Milletler Genel Kurulu bu kez sabit bir gün belirleyerek, 21 Eylül'ü Barış Günü olarak kabul etti.

Birleşmiş Milletler, Dünya Barış Günü'nde, dünya çapında çatışmaların önlenmesi ve barışın tesisi yolunda bilinçlenmeyi sağlayacak adımların atılmasını amaçlıyor. Her 21 Eylül'de, Birleşmiş Milletler Merkezi'ndeki "Barış Çanı" çalınıyor. İkinci Dünya savaşındaki atom bombalarıyla en büyük kıyımları yaşayan Japonya tarafından yaptırılan bu çan, dünyanın tüm kıtalarından çocukların başışladıkları bozuk paralarla üretilmiş ve üzerine, "Çok Yaşa Mutlak Barış" yazısı kazanmış.

Bu yıl Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nun barış hakkı deklarasyonunun 30. yılı nedeniyle dünya barış günü teması yine "barış hakkı" olarak belirlenmiş. Birleşmiş Milletler barış hakkını, her tür insan hakkının gerçekleştirilebilmesi için yaşamsal öneme sahip bir hak olarak değerlendiriyor. Birleşmiş Milletler, dünya barış gününde tüm ulusları ve insanları bir günlük ateşkese ve düşmanlıkları sona erdirmeye davet ediyor. Ayrıca eğitim ve diğer başka aktiviteler yoluyla barış gününü kutluyor (<http://www.un.org/en/events/peaceday/>).

Öte yandan geriye kalan 364 günde Ortadoğu'dan Kuzey Afrika'ya, Kafkasya'dan Orta Asya'ya kadar yayılan birçok bölgede çeşitli nedenlerle sıcak çatışmalar yaşanıyor. Su ve enerji kaynakları gibi toprağın yer altı ve yerüstü

zenginliklerinin paylaşımından, sınır anlaşmazlıkları ile önemli ticaret yollarının kontrolüne kadar uzanan çeşitli ekonomik çıkarların yanı sıra, geçmişe dayanan siyasi sorunlar ve bağımsızlık talepleri gibi siyasi nedenler temel çatışma gerekçelerini oluşturuyor. Kısaca amaç sermayeyi daha fazla doyumak oluyor.

Bu nedenlerle son yüzyıl içinde resmi rakamlara göre 8 milyon ölüme neden olan I. Dünya Savaşı ile yine resmi rakamlara göre 72 milyon ölüme neden olan II. Dünya Savaşı yaşandı. Sakat kalmalar, travmalar, göçler ve insanlık dışı diğer sonuçlar da cabası.

III. Dünya savaşının yaşan-
dığı öne sürülen bugün için de durum hiç farklı değil. Dünyanın çeşitli bölgelerinde neredeyse kesintisiz çatışmalar yaşanıyor. 1948 yılından bu yana devam eden İsrail - Filistin çatışmalarında toplam 2 139 Filistinli öldü, 11 100 kişi yaralandı, 100 bin Filistinli yerinden oldu (Koray, 2014). 1978 yılından bu yana devam eden Afganistan iç savaşında 1,5 – 2 milyon, 1991 yılından bu yana süren Somali iç savaşında ise 500 binden fazla kişi öldü. 2004 yılından beri süren Kuzey Batı Pakistan'daki savaşta 52 000, 2011 yılından bu yana devam eden Irak savaşında 28 000'den fazla, Suriye iç savaşında bir kaynağa göre 100 bin, başka bir kaynağa göre ise 260 binden fazla insan öldü. Yine 2011 yılındaki Mısır krizinden bu yana Mısır'da 4 300'den fazla, aynı başlayan

* Doç.Dr., Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Öğretim Üyesi ve Fişek Enstitüsü Çalışan Çocuklar Bilim ve Eylem Merkezi Vakfı Yönetim Kurulu Üyesi

International Conference of Chief Justice of the World / Lucknow, Hindistan

Libya'daki çatışmalarda 1 800'den fazla kişi öldü. Sadece birkaç ay önce başlamış Ukrayna iç savaşında ölen kişi sayısı 2 249'a yükseldi. Türkiye'de son 30 yılda yaşanan çatışmalar ve kayıplar malum. Şeriat devleti kurmak isteyen Irak Şam İslam Devleti militanlarının Irak ve Suriye'de gerçekleştirdikleri katliamlar ise tam bir vahşet.

Dünyada barışı korumak amacıyla uluslararası düzeyde bazı adımlar da atılmaya çalışılmış. II. Dünya Savaşı'ndan hemen birkaç yıl sonra, 1949 yılında, Dünya Barış Konseyi'nin (World Peace Council) kurulması ile dünya barışı açısında önemli bir adım atılmış. Fransa hükümeti tarafından yürekten bir komünist olarak adlandırılan ve bu nedenle kamudaki akademik görevlerine son verilen, fakat daha sonra birçok ödülle birlikte Fransa'nın en ünlü nişanı olan Légion d'honneur'a da layık görülen Frederic Joliot-Curie Konsey'in kurucu başkanı olmuştur. Konsey; barış, silahsızlanma, küresel güvenlik, ulusal bağımsızlık, ekonomik ve sosyal adalet, gelişim, çevrenin korunması, **insan hakları**, bağımsızlık mücadelesi veren halklarla dayanışma ve emperyalizme karşı mücadele etmektedir. Frederic Joliot-Curie'nin "Barış herkesin işidir" sözünü kendine ilke edinen Konsey, dünyanın pek çok ülkesinde bulunan barıştan yana örgütlerin federasyonudur. Türkiye'de faaliyet gösteren **Barış Derneği** de Dünya Barış Konseyi üyesidir.

Dünya Barış Konseyi'nin kuruluşunun yanı sıra, barış için çaba gösteren kişi veya kuruluşlara barış ödülleri de verilmeye başlanmıştır. Bu ödüllerin en tanınır olanı "Nobel Barış Ödülü"dür.

Nobel Barış Ödülü, babası silah taciri olan **Alfred Nobel**'in muhtemelen vidda-nını temizleme amacını taşıyan vasiyeti uyarınca, her yıl *ulusların ve halkların kardeşliği, silah ve orduların azaltılması ve barış kongreleri düzenlemek için en çok çaba sarf eden kişi, kişiler veya kuruluşlara* verilmektedir.

Buna rağmen, Nobel Barış Ödülü'nün verilmeye başlandığı 1901 yılından bu yana dünyada savaşlar hiç kesmemiştir. Bu durum ödülün suçu olmamakla birlikte ödüle ihtiyaç duyulması bile önemli bir göstergedir. Nobel Barış Ödülü devletlerin barış yerine savaş için çaba gösterdikleri 1939-1943 yılları arasında verilmemiştir. Şimdiye kadar yüzden fazla kişi veya kurum aldığı ödül, çoğu kez tartışmalara neden olmuştur. Bunun en yakın zamanlardaki iki örneği 2009 yılında ABD Devlet Başkanı Barack Obama'ya ve 2012 yılında Avrupa Birliği'ne verilen barış ödülleridir. Obama'nın ABD'den ödüllü alan 19. kişi olması, ABD'nin dünya barışına özellikle son yıllardaki katkısı düşünüldüğünde (?), oldukça anlaşılır bir durumdur. Öte yandan ödülün Avrupa Birliğine verilme gerekçesi, Birliğin 60 yıldan daha uzun bir süredir barış, uzlaşma, demokrasi

ve insan haklarının gelişimine gösterdiği katkı olarak açıklanmıştır. Ancak, Uluslararası Af Örgütü Avrupa Birliği'nin uyguladığı mülteci politikasıyla insan hakları ihlallerine sebep olduğuna dikkat çekerken, Güney Afrikalı Piskopos ve 1984 yılının Nobel Barış Ödülü sahibi Desmond Tutu da Avrupa Birliği'nin barış ve silahsızlanma çabalarına bugün katkıda bulunduğu dair bir değerlendirmede bulunamayacağını söylemiştir (Deutsche Welle Türkçe).

Nobel Barış Ödülü'ne bu yıl aday gösterilen Uruguay Devlet Başkanı Jose Mujica, birkaç gün önce bir İspanyol gazetesine verdiği demeçte Ukranya, **Libya**, **Irak**, **Suriye** ve **Filistin**'de yaşanan savaşları öne sürerek, bu yaşananlar üzerine bir de barış ödülü vemenin anlamsızlığına dikkat çekmiş, ödülü almayı reddedeceğini ve bu savaş ortamında bu ödülün kaldırılması gerektiğini belirtmiştir. Mujica'nın açıklaması "her türlü resmi ödülü reddedirim" diyerek Nobel'i geri çeviren Sartre'ı ve ülkesindeki durumdan dolayı ödülü reddeden Vietnamlı ünlü siyasetçi Le Duc Tho'yu bir kez daha hatırlatmıştır.

Yurtta ve dünyada kalıcı barış umu-
duyla...

Kaynakça:

Birleşmiş Milletler Dünya Barış Günü web sayfası. (<http://www.un.org/en/events/peaceday/>, Erişim Tarihi: 26 Ağustos 2014).

Deutsche Welle Türkçe,
(<http://www.dw.de/ab-nobel-bar%C4%B1%C5%9F-%C3%B6d%C3%BCl%C3%BCn%C3%BC-ald%C4%B1/a-16442387>, Erişim Tarihi 26 Ağustos 2014).

Meryem Koray, "Yazılacak ne var; ya da bıkmadık mı!", Birgün Gazetesi, 29 Ağustos 2014.

Çocuklar Hayvanları Gözlemeli, Onları Örnek Almalı...

Taner AKPINAR *

Savaşları, vahşetleri, akan kanları tarih kitaplarından okuyup, neyse ki, artık o karanlık çağlar geride kalmış diye düşünür ve itiraf etmek gerekirse, kendimizi bir parça şanslı hissederdik. O dönemlerde yaşamamış olduğumuz için de, buna karşı bir şeyler yapma şansımız ve sorumluluğumuz olmadığı düşüncesiyle bugünümüzü meşru görüp, zamanın güzelliklerinin tadını çıkaralım derken, geride bıraktığımızı düşündüğümüz bütün kötülüklerin aslında birer hortlak olduğunu anladık. Hortlaklar kol gezip kan içiyorlar, bütün dünya da seyre çıkmış, duyduğu bütün heyecan filmin sonunu merak etmekten ibaret, işin garibi film canlı, oturup seyretmek yerine mutlu sonla bitmesini sağlamak yönünde kayda değer bir çaba yok...

İnsanlığın bugünü kayıp, umutlar yarına, ancak, yarına dair bir umut varsa, bu, insanlardan, değil, hayvanlardan...

Budapeşte'deki bir hayvanat bahçesinde, bir ayı, suya düşen kargayı kenardan uzanıp yakalıyor. Ayının kargayı afiyetle yiyeceğini düşünürken, o, aklımızın ucundan bile geçmeyen bir şey yapıyor. Boğulmak üzere olan kargayı sudan çekip kenara çıkartıyor. Ayının yaptığı ayılığa da bakın...⁽¹⁾

Resim, www.youtube.com/watch?v=FHX9706JnM adresinden alınmıştır.

Şimdi gelin bir de insanlar aleminin kendi çocuklarına yaptıklarına bakalım.

Irak'ta terör ortamında, insanlar son çare, daha doğrusu çaresizce, kimi en yakındaki komşu ülkenin sınırına kimi de dağlara ve çöllere doğru kaçarak hayatta kalmaya çalışıyorlar. Ancak, bu kaçışın bir kurtuluş olduğunu söylemek güç, zor doğa koşullarında, önce çocuklar, bir bir ölüyorlar.⁽²⁾ Ölen çocukların, dağlarda mezar kazılamadığı için, üzerleri taş-

Resim, www.milliyet.com.tr/turkmen-cocuklarin-buyuk-drami adresinden alınmıştır.

larla kapatılıyor.⁽³⁾ IŞİD saldırılarından kurtulmak için dağlara kaçanlar arasında 25 bin çocuğun bulunduğu tahmin edilmektedir⁽⁴⁾

UNICEF'in verilerine göre, İsrail'in

bir risk oluşturmaktadır. Birçok yerde kanalizasyonların sokaklara akmakta olduğu belirtiliyor.⁽⁵⁾

Meksika'da, polis ekipleri tarafından, bir sığınakta zorla tutulan 278'i erkek ve

Resim www.aksam.com.tr/dunya/olen-cocuklari-boyle adresinden alınmıştır.

Gazze'ye saldırılarında ölenlerden en az 230'u çocuk ve 2000'den fazla çocuk da yaralı durumdadır. Bu fiziksel şiddetin yanında çocukların derin bir psikolojik çöküntü içinde olduğu ve yaklaşık 200 bin çocuk için psikolojik yardım ve tedaviye gerektiği rapor edilmektedir. Bölgedeki kentsel altyapı da yok edilmiş olduğundan, temiz su ve temel sağlık koşullarının olmaması, salgın hastalıklar ve başka sorunlar açısından büyük

174'ü kız olmak üzere toplam 452 çocuk kurtarıldı. Sığınakta tutulanlar arasında 138 de yetişkin olduğu söylenmektedir. Çocukların zorla alıkonularak dilendirildikleri ve cinsel tacize uğradıkları ifade edilmektedir. Sığınanın 40-50 yıldan fazla bir süredir, bu amaçla yapıldığı ve bazı çocukların burada dünyaya geldiği yönünde bilgiler de gelmektedir.⁽⁶⁾

Nijerya'da Boko Haram örgütü, kız çocuklarının okula gitmeyip, bunun

* Yrd.Doç.Dr. Akdeniz Üniversitesi İİBF Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Bölümü Öğretim Üyesi ve Fişek Enstitüsü Çalışan Çocuklar Bilim ve Eylem Merkezi Vakfı Gönüllüsü

Resim, www.crin.org/en/library/news-archive/iraq-un-expresses adresinden alınmıştır.

yerine evlenmesi gerektiğini, bunun böyle olmasını tanrının istediğini ve kendilerinin, kız çocukları, tanrının bu isteğini yerine getirmek için kaçırıldıklarını söylemektedir. Kaçırılan çocukların 12 dolar karşılığında satılarak evlenmeye zorlandıkları yönünde bilgiler yayılmaktadır.⁽⁷⁾

Resim, www.crin.org/en/library/news-archive/syria-child-marriage-soars-among-syrian-refugees-jordan adresinden alınmıştır.

Amerika Birleşik Devletleri (ABD)'den havalanan uçaklar dolusu çocuklar sınır dışı edilerek ülkelerine gönderiliyorlar. Bunlar ABD'ye izinsiz olarak, yasadışı bir şekilde giren çocuklar. Bu çocukların sayısı son zamanlarda çok artmış, örneğin, son bir yılda, Meksika sınırından ABD'ye girmeye çalışan 52 bin çocuğun yakalanmıştır. En son sınırdışı edilen 21 çocuk içinde yaşı en büyük olanların yalnızca 15 yaşında olması son derece dikkat çekicidir.⁽⁸⁾

Honduras'da çeteler insanları zorla alıkoyarak kendilerine üye yapmakta,

Resim, www.asrinhaber.net/yurtta-sulh-cihanda-sulh adresinden alınmıştır.

üye olmak istemeyen ya da ayrılmak isteyenler ise öldürülmektedir. Çetelerin hedefinde çocuklar da bulunmaktadır. Bu şekilde öldürülüp bir kenara atılmış çocuk cesetleri sağdan-soldan toplanmaktadır.⁽⁹⁾ Bu, yalnızca Honduras'da değil, Honduras başta olmak üzere El Salvador ve Guatemala gibi ülkelerde de varolan bir sorundur. Binlerce çocuk, bundan kurtulmak için ABD'nin kapılarına dayanmaktadır.⁽¹⁰⁾

<http://tr.euronews.com/2014/07/19/abd-kacak>

Birleşmiş Milletler kaynaklı bilgilere göre, Ürdün'de bulunan Suriyeli mülteci

kız çocukları arasında evlenme oranı iki kat artmıştır. Evlenen kız çocukların çoğunun 18 yaşın altında olduğu ve kendilerinden en az 10 yaş büyük kişilerle evlendirildikleri belirtilmektedir. Aileler, bunu çocukları için en azından bir kurtuluş yolu olarak gördüklerinden kızlarını bu şekilde evlenmeye zorlamaktadır.⁽¹¹⁾

İnsanlar aleminin içinde bulunduğu bu tablo karşısında, hayvanlar alemine imrenmemek elde değil...

Kaynaklar

(1) Ayının yaptığı bu aylığı görmek isteyenler şu internet adresinden görebilirler: <https://www.youtube.com/watch?v=-FHX9706JnM>

(2) <http://www.milliyet.com.tr/turkmen-cocuklarin-buyuk-drami/dunya/detay/1914119/default.htm>

(3) <http://www.aksam.com.tr/dunya/olen-cocuklari-boyle-gomuyorlar/haber-330078>

(4) <https://www.crin.org/en/library/news-archive/iraq-un-expresses-extreme-concern-sinjar-violence-reportedly-claims-lives-40>

(5) http://www.unicef.org/infobycountry/oPt_74589.html

(6) <http://www.bbc.com/news/world-latin-america-28322413>

(7) <https://www.crin.org/en/library/news-archive/nigeria-boko-haram-sell-nigeria-girls-abducted-chibok>

(8) <http://tr.euronews.com/2014/07/19/abd-kacak-cocuk-gocmenleri-sinir-disi-ediyor/>

(9) <http://www.bbc.com/news/world-latin-america-27265309>

(10) <http://www.france24.com/en/20140803-usa-immigration-children-border-central-america-refugees-not-immigrants/>

(11) <https://www.crin.org/en/library/news-archive/syria-child-marriage-soars-among-syrian-refugees-jordan>

http://sdc.france24.com/en/files/imagecache/france24_ct_api_bigger_169/article/image/migrants

Vicdan ve Adalet Nöbeti

Can yelekleri bile yoktu

Erzurum Aşkale Karasu Göleti'nde enerji hattındaki arızayı onarmaya giderken deniz bisikletinin devrilmesi sonucu kaybolan işçilerin can yeleklerinin olmaması dikkat çekti

TARIK TEKGOZLİ

Erzurum'un Aşkale Karasu Göleti'nde arıza onarmaya giderken bindikleri deniz bisikletinin devrilmesi sonucu kaybolan işçilere ilişkin Aydınlık'ın konusan Enerji-Sen Genel Başkanı Kamil Kartal, göletteki olumsuzluklara karşı can yeleği gibi araç-gereçlerin olmadığının dikkat çekti.

Vatandaşlar moral vermeye çalıştı

Önceki akşam saat 18.00 surlarında Karasu 2 Hidroelektrik Santrali Göleti'ndeki enerji nakil hattındaki arızayı onarmak için deniz bisikletiyle açılan 5 TEDAŞ işçisi, buz külesine çarpmaları sonucu baraj göletine düştü. İşçilerden biri kaybolurken diğer 4 işçi göletteki buz külesine tutunarak kurtarılmayı bekledi. Sarıbaşı Köyü sakinleri "Sakin olun kurtaracağız" diye bağırarak işçilere moral vermeye çalıştı. Arama-kurtarma ekiplerinin kaza yerine ulaşmaya kadar 4 işçi de gece karanlığında kayboldu. 19.30 gibi kaza yerine ulaşan ekiplere, işçi yakınları tepki gösterdi.

Erzurum Sivil Savunma Arama Kurtarma Birlik Müdürlüğü'nden ekipler, 5 işçiyi bulmak için gece boyu yaptığı arama kurtarma çalışmalarından sonuç alınmadı.

Gece yarısından sonra ara verilen çalışmaların dün saat 8.00 itibarıyla yeniden başlandı.

Rize Emniyet Müdürlüğü Dalga ekibi de dün sabah saatlerinde bölgeye gelerek arama çalışmalarına destek verdi. Arama çalışmalarının hızlanması için baraj kapakları aksam üstü kusmen açılırken Radvan Takım'ın da cesedine ulaşıldı. Gölette kaybolan işçilerin aileleri çalışmalarını endişeli olarak takip ediyor.

Araç-gereçleri yok

Aydınlık'ın konusan Enerji-Sen Genel Başkanı Kamil Kartal, özellikle son dönemde çalışanların kıyınma uğradığı bir süreç yaşandığını belirterek, maden, inşaat ve enerji sektöründe kazaya uğrayan insanların çoğunluğunun iş güvenecinden yoksun olduğunu belirtti.

Kartal, Erzurum'daki iş kazasına ilişkin ise göletteki olumsuzluklara karşı can yeleği gibi araç-gereçlerin olmadığını dikkat çekti.

Ağır ve tehlikeli işler kapsamındaki işyerlerine ilişkin yönetmelikle-

Arama kurtarma çalışmalarının yetersiz olduğunu gerekçeyle Erzurum-Bayburt karayolunda olurma eylemi yapan gruba, polis birer gazıyla müdahale etti

Kamil Kartal

rin uygulanmadığını söyleyen Kartal, her şeyi rantta çeviren yaklaşımların devam ettiğini sözlerine ekledi.

Kimlikler belli oldu

Gölette kaybolan işçilerin kimlikleri belirlendi. 5 işçinin kimlikleri şöyle: TEDAŞ ilçe şantiyesinde görevli şantiye sefi Mustafa Arifoğlu (58), Radvan Takım (36), Feridun Öztürk (35), Ahmet Sait Turan (27), Şahin Baykal (27).

Valiye tepki

Erzurum Valisi Sebahattin Öztürk, dün sabah bölgeye gelerek çalışmaları yerinde inceledi. Göl çevresinde endişeli şekilde bekleyenleri sürdüren işçi yakınları, Vali Öztürk'e, kurtarma çalışmalarının geç başladığını ve ağır aksak yürüdüğünü söyleyerek "Adamlar dün 3 saat bağ-

arak öldü" diyerek sert tepki gösterdi. Kalabalık güvenlik güçleri tarafından güçlükle bölgeden uzaklaştırılabildi. Vali Öztürk, olayın üzüntü verici olduğunu belirterek, olayın hemen ardından bölgeye sevk edilen arama ve kurtarma ekiplerinin çalışmalarını sürdürdüğünü söyledi.

Kaymakam: Zaman farkından kurtaramadık

Gölette kaybolma olayının dün saat 18.30 sıralarında meydana geldiğini belirten Aşkale Kaymakamı Asalet Karabulut, "Ekiplerimiz hızlı bir şekilde buraya yetiştiler. Erzurum-Aşkale arası 54 kilometre. Arama Kurtarma Birliği'nin hazırlanması, gelmesi için zamana ihtiyaç var. Zaman farkından dolayı arkadaşlarımız kurtaramamışlardır" dedi.

FOTOGRAF: OLCAY KABAKTEPE

Aydınlık, 05.04.2012

Aydınlık, 05.04.2012

İş Cinayetleri Almanyağı 2013, BirUmut Yayıncılık, 2014, sayfa 205

Karasu 5 işçiyi yuttu

Erzurum Aşkale'de Karasu göletindeki elektrik direğini tamir etmek üzere önceki akşam deniz bisikleti ile gölete açılan ve bisikletin alabora olmasıyla gölette kaybolan 5 TEDAŞ işçisinden birinin cesedine ulaşıldı.

Buzla kaplı olan gölette kaza sonrası buzlara tutunarak saatlerce yardım bekleyen işçiler için ekiplerin geç gelmesi tepki çekti. Enerji-Sen Genel Başkanı Kamil Kartal, "işçilerin can yelekleri bile yoktu" dedi. 4'te

İş (Çalışma) İzin Sistemi

Mustafa TAŞYÜREK*
(mustafatasyurek@fisek.org.tr)

Tüm kazaların %15-20'e yakını (ülkeye bağlı olarak), tüm ölümlü kazaların ise %10-15'inin bakım operasyonlarıyla ilgili olduğu tahmin edilmektedir. Bakım ve onarım endüstride en çok taşeronlaştırılan işler.

Bakım ve onarım işleri, tüm işyerlerinde ve sektörlerde yerine getirilen, genellikle yüksek risk taşıyan işlerdir. Bakım ve onarım işleri, çalışanların (işçilerin) sağlık ve güvenlikleri açısından kritik önem taşımaktadır. Avrupa İş Sağlığı ve Güvenliği Ajansı'nın (EU-OSHA) 2010 verilerine göre, işyerlerindeki tüm ölümlü iş kazaların %10-15'i ve tüm iş kazaların %15-20'lik kısmı bakım işleri ile ilgilidir. Buna ek olarak, bakım çalışanları, özellikle çeşitli potansiyel sağlık sorunlarına ve meslek hastalıklarına yol açan birçok tehlikeye sunuk (maruz) kalmaktadır ^(1,2).

Ayrıca İngiltere'de Health and Safety Executive tarafından yapılan bir araştırmada da kimya sanayinde meydana gelen kazaların üçte birinin bakım onarımla ilişkili olduğu, bakım onarımla ilgili kazaların en büyük nedenlerinin ise iş (çalışma) izni sistemlerinin yokluğu veya eksikliği olduğu görülmüştür ⁽³⁾.

İşyerlerinin Çalışma (iş) İzin Prosedürünün Olması Zorunlu mu?

İş Güvenliği Uzmanlarının Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında yönetmelik'e göre iş güvenliği uzmanlarının görevleri(nden biri de); İşyerinde yapılan çalışmalar ve yapılacak değişikliklerle ilgili olarak ..işin planlanması, organizasyonu ve uygulanması.. için işverene önerilerde bulunmak (m.9.a.1), Gerekli yerlerde kullanılmak amacıyla iş sağlığı ve güvenliği talimatları ile çalışma izin prosedürlerini hazırlayarak işverenin onayına sunmak ve uygulamasını kontrol etmek(dir) (m.9.ç.4) . 50'den fazla çalışanı olan özel sektöre ait "az tehlikeli işyerleri" ile, tüm "tehlikeli" ve "çok tehlikeli" işyerlerinin İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'na göre; iş güvenliği uzmanı çalıştırma zorunluluğu olduğu için anılan tehlike grubundaki işyerlerinin iş(çalışma) izin sistemini kurması ve uygulaması yasal zorunluluktur.

İş (Çalışma) İzin Sistemi Nedir?

İş (çalışma) izin sistemi, iş yeri tehlikelerini yönetmek için kullanılan ve işe (tüm güvenlik önlemlerinin alınarak başlanmasını sağlamak için) izin veren

-işyerine ait - resmi (formal) belgelendirilmiş bir süreçtir. Bu çeşitli düzeyde çalışanları, supervisor (gözetmen, şef vb.), iş güvenliği uzmanlarını ve yetkili yöneticileri kapsar ^(4,5).

Tehlikeli işleri denetim altında yapma sistemidir. Önceden Hazırlıklı ve planlı olmayı sağlar⁽³⁾.

Herhangi bir çalışmaya başlamadan önce, ilgili tüm tarafların; kullanılacak yöntemler, alınacak önlemler konusunda önceden açıkça fikir birliğine varmış olması ve imzalaması gerekir. Böylece belirlenmiş bir bölgede bir özel çalışmayı (yüksek riskli işleri) yürütmesi için kişiler yetkilendirilmiş, ve yapılan işle ilgili güvenlik önlemleri tanımlanmış olur.

Bir yüklenici (bir) işyeri sahasında tehlikeli bir iş yapacağı zaman mutlaka bir iş izni alması gerekir.

İş izni, özel tehlikelerin veya ters durumların olabileceği çalışma sahalarında işi yapacak olan yeterli ve uygun eğitim almış çalışanlara verilen resmi (formal) bir belgedir⁽⁶⁾.

İş İzni Sistemi bir işin risklerinin değerlendirilmesi ve alınacak önlemleri belirten sistematik disiplinli bir yaklaşım sağlar. Tüm hazırlık güvenlik önlemleri, risk değerlendirmesi bulgularını temel almaktadır.

İş izni Sistemi:

Yapılacak işi ve kullanılacak işi ayrıntıları ile belirtir.

Görevi gerçekleştirirken alınması gereken önlemleri açıkça belirtir.

Çalışmaya başlanmasına izin verir vb ⁽⁷⁾.

-Çalışma uygulamaları, tehlikeli maddeler, makinalar veya tesisler gibi tehlikeleri göz önünde bulunduran risk değerlendirmesini temel alır.

- Eğer borular tehlikeli olabilecek kimyasal kalıntılar içeriyorsa, kaynak işi gibi belirli işlerde ekstra bir ateşli işlerle çalışma izni gerekmektedir.

-Aynı zamanda çalışma izni, iş için gerekli kişisel koruyucu donanımları düzenlemektedir.

Bakım işi başlamadan önce çalışanlar, İşyeri sorumlu denetçileri tarafından risk değerlendirme sonuçları, çalışma izni sistemi ve gerekli tüm kişisel koruyucu donanımlar hakkında bilgilendirilir.

Bakım süresince beklenmedik bir olayın oluşması durumunda iş hemen durdurulmaktadır. Örneğin;

-Tehlikeli maddenin sızıntısının orjinal risk değerlendirmesinde tahmin edilen miktardan daha fazla olması durumunda ^(5,8).

İş (Çalışma) İzin Sistemi Neden Olmalı?

İşyeri büyüklüğüne, organizasyonuna

ve olası risklerine göre güvenle uygulanabilir iş (çalışma) izin sistemi ve prosedürleri oluşturulsa idi, aşağıda belirtilen iş kazaları tekrarlanmayabilirdi.

Burada iş izni gerektiren işlemlerden sadece birine – kapalı/kısıtlı alanda çalışma'ya – örnekler verilmiştir.

Olay 1 / Tarih : 02.10.2007
Arıtma tesisinde ölenlerin sayısı 3'e çıktı

Resim 1 : Adana'da atıksu kanalında ölen işçi ⁽⁹⁾

Adana-Karataş Karayolu üzerinde bulunan Kuzey Atık Su Arıtma Tesis'i'nde çalışan Selahattin Gögebakan (35), Faruk Yeşil (31), Tümer Toygun (27), Cumali Rıza Göçen (41) ve Kemal Bağtar (53) isimli işçiler, çamur istasyonunda temizlik yapmaya başladı. 2 metrelik kuyu şeklindeki istasyon içinde bulunan metan gazı, bir süre sonra maskesiz ve hiçbir güvenlik tedbiri almayan işçileri etkilemeye başladı. Gazın etkisiyle kendilerinden geçen işçileri yine tesis içindeki çalışanlar fark ederek, hemen Hastaneye kaldırdı ^(9,10,11).

İşçilerden Faruk Yeşil (31), Selahattin Gögebakan (35) ve Tamer Toygun (27) öldü ^(12,11).

Olay 2 / Tarih: 17.10.2012
Terfi istasyonu 2 işçiye mezar oldu

Resim 2 : Yalıkavak Beldesi Atıksu Terfi İstasyonu.

* Kim. Müh., İş Sağlığı+İşletme Yönetimi Bilim Uzmanı
Çalışma Bakanlığı Eski İş Güvenliği Müfettişi
(1978-1985)

İş Güvenliği Uzmanı (A Sınıfı Sertifikalı)

Fişek Enstitüsü Çalışan Çocuklar Bilim ve Eylem
Merkezi Vakfı Denetim Kurulu Üyesi

Resim 3: Yalıkavak Beldesi Atıksu Terfi İstasyonunda ölen işçiler (13,14) .

Muğla'nın Bodrum Yalıkavak Beldesi'nde belediyeye ait arıtma tesisi terfi istasyonunda biriktirilen atık suların bulunduğu çukurdaki bir arızanın giderilmesi için Levent İyigün yaklaşık 10 metre derinliğindeki çukura, Harun Güney'in kullandığı vinçle indi. Bir süre sonra İyigün, burada biriken gaz nedeniyle fenalaştı, arkadaşının kötü olduğunu gören Harun Güney de hemen çukura indi. Ancak iki işçi, baygınlık geçirip atık su havuzuna düştü. Arkadaşları, öğle yemeğine gelmeyen Güney ve İyigün'ü cep telefonlarından aradı, yanıt alamayınca da olay yerine geldi. Atık su havuzunun bulunduğu çukura bakan arkadaşları, iki işçinin cesetlerini gördü (14) .

Olay 3 / Tarih: 17.06.2013
Muğla'da arıtma tesisinde
facia: 7 ölü

Resim 4: Milas İlçesi Güllük Beldesi Atıksu Terfi İstasyonu (15) .

Muğla'nın Milas İlçesi Güllük Beldesi'ndeki atık su terfi istasyonunda, atık su dolu 7 metre derinliğindeki depoya bakım yapmaya (elevatör makinesinin arızalı olması nedeniyle kuyuya iniyor) giren işçileri dışarı çıkarmaları üzerine merak edip aşağı inen çalışma arkadaşlarından oluşan toplam 7 kişi [Şube Müdürü Mustafa Öztürk (39), beraberindeki elektrik teknisyeni Yüksel Kum (46), kanalizasyon altyapı elemanı Özcan Özkan (51), işçiler Fikret Özdemir (37), Hasan Özgür (43), Mevlüt Özbakır (48), Serkan Miral (27)], metan gazından zehirlenerek öldü (16,17) .

Resim 5 : Arıtma tesisinde çalışanların cesetlerini çıkartan kurtarma ekibi, maskesi ve içecekleri ayran! (18,19)

Resim 6 : Milas, Güllük Beldesi Atıksu Terfi İstasyonu Tırmanma Merdiveni (20) .

İlk belirlemelere göre, iş güvenliği açısından hiçbir önlemin alınmadığı, piyasada 50 TL'ye satılan dedektörün yanı sıra gaz maskesinin bile bulunmadığı ortaya çıktı. İşçilerin atık su arıtma tesisinin bulunduğu kuyuya inişlerinin üzerinden üç nefeste zehirlenerek öldüğü Adli Tıp Kurumu'nda ön tanıda ölüm nedenlerinin 'zehirlenme ve boğulma' olarak kayıtlara geçtiği belirtildi. Tesiste ilk yapılan ölçümlerde hidrojen sülfür oranının 115, metan gazı oranının da 6,5 olarak tespit edildi. Hidrojen sülfür ve metan gazı oranlarının sınır değerlerin üç katı fazla olduğuna dikkat çekildi. İş sağlığı ve güvenliği açısından alınması gereken tedbirlerin belirlenmesinde en kritik aşamayı risk analiz raporunun belirlediği öğrenildi. Alınan ilk bilgilere göre, iş yerinde bulunması gereken iş güvenliği ile ilgili hiçbir teçhizatın bulunmaması dikkat çekti (21) .

Olay 4 / Tarih: 06.07.2013
Aydın'da Metan gazı nedeniyle
3 kişi zehirlenerek öldü !
Yine maske ihmali yine metan
faciası

Resim 7: Aydın-Kuşadası kanalizasyon çukurunda ölen işçinin çıkartılışı! (22) .

Resim 8: Kuşadası Atıksu Tesisi Izgara önünde işçi (23) .

Resim 9 : Kuşadası Atıksu Tesisinde işçi cesetlerinin çıkartılışı (24,25) .

Aydın'ın Kuşadası İlçesi'nde kanalizasyon çukurunda çalışan işçileri kurtarmak isteyen bir itfaiye eri ile iki işçi hayatını kaybetti. 3 işçi belediyeye ait kanalizasyon terfi istasyonunda ilaçlama yapıyordu.

Çukura inen işçiler bir süre sonra içerideki metan gazından etkilenen ekip dışarı çıkmaya çalıştı. İşçilerden Osman Sarı tırmanırken dengesini kaybederek, ekip amiri Veysel Turgut da arkadaşını kurtarmaya çalışırken çukura düştü. İhbar üzerine Kuşadası itfaiye ekipleri olay yerinde kurtarma çalışması başlattı. Çukurdan Turgut'un cansız bedeni çıkarıldı, iki işçi ise yaralı olarak kurtarıldı. Kurtarma çalışması sırasında 2 itfaiye eri de gazdan etkilendi. Olayda ekip amiri Veysel Turgut, işçi Osman Sarı ve itfaiye eri Uğur Apaydın hayatını kaybetti (26) .

Ölenlerin, yaklaşık 20 gün önce Muğla'nın Milas İlçesi'ndeki metan gazı faciasında ölen 7 kişi gibi maskesiz olarak çalışma alanına indikleri ortaya çıktı (27,28,29) .

Olay 5 / Tarih : 26.06.2014
Arıtma havuzunda facia 3 ölü

Resim 10 : Bir Mühendis ve iki işçinin öldüğü Manisa Dericiler Sitesi Arıtma Tesis (30) .

Manisa'da arıtma tesisindeki havuza motoru tamir için inen biri mühendis ikisi işçi üç kişi, 5 metrelik içi su ve balçık, çamur dolu havuza düşerek hayatlarını kaybetti.

Manisa Horozköy Mahallesi'nde bulunan Dericiler Sitesi'ne ait arıtma tesisinde motor ustası olarak çalışan İbrahim Dursun, saat 12.00 de tahliye pompasının bakımı için içinde 6 metre derinliğinde atıksu bulunan depoya

indi. Pompada çalışırken iddiaya göre maskesi takılı olmasına rağmen yoğun metan gazından etkilenen Dursun, dengesini kaybedip suya düşerek çırpınmaya başladı.

Bu sırada depoya inmeye çalışan çevre mühendisi Muhammet Nurbelen ve diğer işçi Satılmış Mercan, Dursun'u görüp yardım için suya atladı ancak onlar da balçığa saplandı. Yardım çağ- lıklarını fark eden diğer işçilerden ikisi

hemen kuyuya inip Mercan'ı çıkardı. Baygın halde sudan çıkarılan Mercan yaşamını yitirdi.

Bu Kazalar Neden Oldu ?

Genel olarak kapalı / kısıtlı /sınırlandırılmış alanlarda yapılan bakım – onarım çalışmalarında, çalışanla birçok tehlike ile karşı karşıyadır. Bu tehlikeler atıksu arıtma tesisleri'nin kapalı alanları için **Tablo 1'**de özetlenmiştir.

Tablo 1: Kanalizasyon Şebekesi ve Atıksu Arıtma İşlerinde - Kapalı alanlarda bulunması olası (kapsamlı olmayan içsel) tehlike⁽³³⁾

GENEL TEHLİKELER	ÖZEL TEHLİKE	GENEL ETKİSİ	ANA KAYNAKLAR
Hidrojen Sülfür	Toksik (zehirli) / Yanıcı	Zehirlenme Ölüm	Biyolojik material'ın bozunması. Bitkilerin sindirilmesi. kanalizasyon ve pompa istasyonları. Jeolojik sızma.
Metan	Yanıcı / Patlayıcı	Yanıklar, Oksijensizlikten boğulma, Ölüm.	Biyolojik material'ın bozunması. Bitkilerin sindirilmesi. kanalizasyon ve pompa istasyonları. Jeolojik sızma. Kombine ısı ve güç üniteleri.
Karbon Dioksit	Solunabilir oksijen eksikliği	Oksijensizlikten boğulma, Ölüm	Biyolojik material'ın bozunması. Jeolojik koşullar. Kirlenmiş (kontamine) topraklar. Ör: Tuğla işleri, depolama / dolgu yerleri. Kanalizasyon/atıksu pompa istasyonları
Amonyak	Toksik (zehirli)	Zehirlenme. Ölüm	Biyolojik material'ın bozunması. Bitkilerin sindirilmesi. kanalizasyon ve pompa istasyonları
Klor	Toksik (zehirli)	Zehirlenme. Ölüm	Hamamlar. Sanayi deşarjları.
Siyanür	Toksik (zehirli)	Zehirlenme. Ölüm	Elektro-kaplama. Endüstriyel deşarjlar
Trikloretilen ve diğer endüstriyel solventler (çözücüler)	Toksik (zehirli) / Narkotik	Oksijensizlikten boğulma. Zehirlenme. Ölüm.	Kuru temizleme ve endüstriyel deşarjlar
Petrol	Yanıcı / patlayıcı	Yanıklar. Ölüm	Çalışma ortamı döküntüleri. Yolda trafik kazaları
Ana gaz boruları	Patlama. Oksijensizlikten boğulma	Yanıklar. Ölüm	Haz boru hattı arızası
LPG	Patlama	Yanıklar. Ölüm	Depolanan gazlar.
Toz	Patlama	Yanıklar. Ölüm	Çamur kurutucular. Gazlaştırma tesisi.
Tesis (Fabrika) & Ekipmanlar	Kısılma/ Ezilme/ Sıyrılma	Fiziksel yaralanma	Vanalar. Mekanik ızgara ve tırmıklar. Pompalar
Sıcaklık	Buhar / Sıcak motor	Haşlanmak. Isı bitkinliği. Ölüm	Çamaşırhaneler. Endüstriyel deşarjlar.
İnsan / Hayvan / klinik atık	Enfeksiyon	Sağlığın bozulma koşulları	Biyolojik ajanlara (etkenlere) maruz kalma. Mezbahalar. Hastane atıkları, kanallarda ve pompa ağzlarında kesici/batıcı atıklar. Sıçanlar. Lağım suyuna maruz (sunuk) kalma.
Oksijen eksikliği veya havasızlık	Oksijensizlikten boğulma		Metallerin oksidasyonu (paslanması). Biyolojik materyallerin bozunması. Mezbahalar, hastanelerden çok miktarda kan deşarjı. Yemek atıkları.
Kimyasal maruziyet (sunuk lamla)	Toksik (zehirli). Zararlı, Tahriş Edici. Aşındırıcı (korozyif)	Zehirlenme Korozyif yanıklar	Akü-pil üreticileri. Elektrolit saçıntıları, deşarjları. Bitkilerin sindirilmesi. Döküntü –saçıntılar, spreyler & aerosoller
Sıvıların ve katıların, katı halde hareketi	Oksijensizlikten boğulma. Suda boğulmak	Boğulma Ölüm	Gelgit akışları. Fırtına akışları. Derin depolama kapları / kanallar. Silolar. Büyük endüstriyel atık boşalmaları. Sifonlar. Servis rezervuarları.
Fiziksel yaralanma	Kaymalar, takılmalar, düşmeler ve çarpmalar	Sıyrıklar/morarmalar/ sarsıntılar/ burkulmalar ve kırıklar	Yağların birikmesi. Boru ve bağlantı parçaları projelendirmesi. Merdiven ve basamaklar. Açık menholler ve erişim noktaları. Rampalar ve merdivenler.
Erişim ve Çıkışlar	Kısıtlı boyutlar	Kısılma	Menholler. Merdiven arızaları /basamak demirleri vb.
Yapısal İstikrarsızlık	Çökme	Ezilme. Kısılma. Düşme	Tuğla kanalizasyonlar. korozyona uğramış metal bağlantılar.
Elektrik	Elektrik şoku	Yanıklar. ölüm	Gömülü kablolardan etkilene. Elektrikli ekipmanlar

Kaynak:, Water UK, Occasional Guidance Note, The Classification & Management of ConfinedSpace Entries, Industry Guidance, Edition 2.2, October 2009

İşyerinde İş (Çalışma) İznini Kim Verir ?

Çalışma İzni yetkili bir kişi tarafından verilen ve imzalanmış bir dokümandır. Söz konusu işin değerlendirildiğini, alınacak güvenlik önlemlerinin açıkça belirlendiğini / belirtildiğini gösterir⁽³⁴⁾.

Örneğin; TÜPRAŞ'da Uygulanmada ve izinlerin imzalanmasında yetki ve sorumluluk doğrudan işletmelere verildi. Sistemin kusursuzluğu adına EÇK Müdürlükleri iş emniyeti alanında işletmelere danışmanlık yapma, sistemi denetleme ve personeli eğitime görevlerini üstlenmiştir⁽³⁵⁾.

Çalışma (İş) izni veren kişiler tesis ve yapılan işle ilişkili tehlikeler ve alınması gerekli önlemler hakkında yeterli bilgi sahibi olmalı, tüm potansiyel tehlikeleri tanımlayabilmeleri amacıyla yeterli sayıda "Ne olur eğer....?" ile başlayan sorular sorabilmeleri için yeterli deneyim ve hayal gücüne sahip olmalı, çalışanlar ve yükleniciler (taşeronlar) iş izni sisteminin önemini bilincinde ve ayrıca bu konuda yeterli eğitim almış olmalıdır⁽³⁾.

İş (Çalışma) İzni veren kişiler konu ile ilgili (var ise) yasal mevzuatı bilmeli ve izlemelidir.

İş izni için alınmış/alınması gereken önlemlerin ve iş yapılırken (gerekirse) alınması gereken (ilave) önlemlerin durumunu bilmelidir. Örneğin yalıtımlar – enerji'nin izolasyonu- tanımlanmış mı(?) ve iş yapılırken hangi kişisel koruyucu donanımların kullanılacağını bilmelidir. (Önlemler bakiye tehlikeleri ve iş yapılırken ortaya çıkabilecek tehlikeleri de kapsamalıdır.)⁽³⁾.

Çalışma izni, düzeltme yapan, belirtilen güvenlik önlemlerinin uygun olduğunu onaylayan ve tasdikleyen ikinci bir kişi tarafından her zaman kontrol edilmelidir. ('four eyes' prensibi)

İşyerlerinin İş (Çalışma) izni prosedüründe, yapılacak iş(ler)i koordine etmeye ve bakım çalışanlarına talimat vermeye yetkili kişileri tanımlamalıdır⁽¹⁾.

İş İzin Sisteminin Amacı Nedir?

İş izni sistemi belirli görevlerin risklerine karşı, uygun bir değerlendirme yapmayı amaçlar. İzin, belirli zamanlarda ve tarihlerde, özel çalışmayı yürütmek için belli kişileri yetkilendiren yazılı bir belgedir. İzin, işi güvenli olarak tamamlamak için gerekli ana önlemleri ortaya koymaktadır. İşyerlerinde yüksek riskli çalışmalar (aktiviteler) için güncel izinlerle ilgili prosedürler oluşturulmalıdır⁽³⁴⁾.

İş (Çalışma) İzin Sisteminin Kapsamı Nedir ?

İş (çalışma) izni sistemi; bir kuruluştaki

potansiyel olarak tehlikeli olan rutin ve rutin olmayan faaliyetlerin güvenli şartlar altında gerçekleştirilmesinin sağlanması için oluşturulmuş standart bir prosedürdür. Prosedür aşağıdaki adımları kapsamalıdır.

- Gerekli ön hazırlık çalışmasının detayları (Yapılacak işin kapsamının ve adımlarının tanımlanması, işle ilgili tehlikelerin tanımlanması, alınacak önlemler)
- Sorumlulukların net tanımı
- İş gücünün uygun şekilde eğitimi ve potansiyel tehlikelerle ilgili yeterli bilginin sağlanması
- Resmi (formal) bir iş izni formunun hazırlanması ve uygulanması⁽³⁾.

İş (Çalışma) İzni Hangi İşler İçin Uygulanmalıdır?

İşyerlerinde iş izni gerektirebilecek pek çok faaliyet bulunmaktadır. Her kuruluş risk analizi çalışmalarında iş izni gerektirebilecek faaliyetlerini kendine özgü olarak tanımlamalıdır. İş izni gerektirebilecek faaliyetlere bazı örnekler aşağıda verilmektedir:

İş (çalışma) izni – yaygın olarak - aşağıdaki planlara işler için uygulanır.

- Potansiyel oksijen yokluğu veya fazlalığı olan ortamlarda yapılan işler
- Potansiyel olarak alevlenebilir/patlayıcı ortamlarda yapılan işler
- Potansiyel olarak yüksek sıcaklık/basınç olan ortamlarda yapılan işler
- Potansiyel olarak tehlikeli kimyasallara maruziyet söz konusu olan ortamlarda yapılan işler
- Tehlikeli madde veya şartlar ihtiva eden veya etme ihtimali olan alanlarda, ekipmanlarda veya hatlarda bakım onarım işleri
- Mobil vinç kullanımı
- Patlayıcı kullanımı
- İçten yanmalı motorların veya içten yanmalı motorlu araçların bina içinde kullanımı⁽³⁾
- Sınırlandırılmış (kapalı) alanlarda çalışma izni
- Yüksekte çalışma iş izni (Yüksekte çalışma; 2 m. yukarıdan düşmeye potansiyeli olan, yükseltilmiş bir pozisyonda yürütülen işle ilgili herhangi bir faaliyeti ifade eder . inşaatlarda 2 metrenin üzerindeki işler, çatılarda yapılan işler dahil)
- Sıcak İş İzni (Bu belirlenen atöl-

ye alanının dışında sıcak alev tekniklerini kullanarak kaynak, lehimleme veya kesme , açık alev kullanımı, taşıma faaliyeti ve alevlenebilir ortamlarda kıvılcım veya ısı çıkaran ekipmanla çalışma, vb) ,

- Kazı İzni (1,5 m'den fazla derinlikteki kazıların yapıldığı inşaat işleri^(35,36))
- Havai Enerji Hatlarının Civarındaki çalışmalarda (3 metreden daha yakın olan)
- Yüksek Gerilim Tesisatlarında çalışmalar,
- *Canlı Elektrik arz sistemleri üzerinde çalışmalar*
- Yukarıda belirtilen işleri yerine getiren yüklenicilerin (taşeronların)⁽³⁷⁾ faaliyetlerinde
- Yangın güvenlik sistemleri, alarmlar, vb izolasyonu veya modifikasyonu
- Zararlı kimyasal madde veya mikroorganizmalar maruz kalma riski olan alanlarda çalışmak⁽³⁴⁾

İş (Çalışma) İzin Belgesinin Süresi?

İzin süresi işyerleri ve tehlike derecesine göre değişiklik göstermektedir.

(Genel) İş İzin Formu (İşyerinde –rutin olmayan- Herhangi bir çalışmaya başlamadan önce alınması gereken izin)- Bir vardiya süresince geçerli olabilir, ancak diğer vardiyalara devredilebilir.

Sıcak İşler ve Sınırlandırılmış Alanlarda Çalışmayla İlgili İzin Belgelerinin Süresi En Fazla 12 Saattir

Diğer İzinlerde Günlük Olarak ya da Her Vardiya Değişiminde Yeniden Hazırlanacaktır

Elektrik İşleriyle İlgili İzinler Sadece Müdür Tarafından Yetkilendirilen Elektrik Mühendisleri Tarafından Yapılır⁽³⁶⁾

Yüksekte çalışma izninin süresi 8 saat olabilir.

İş (Çalışma) İzinleri / Kayıtları Ne Kadar Süre Saklanmalıdır ?

Yasa ve yönetmelikte bu konuda açık bir ifade yoktur. İşyerlerinin doküman kontrol ve kayıt prosedürlerine uygun olarak saklanmalıdır (muhafaza edilmelidir)⁽³⁷⁾

Sonuç ve Öneriler

Çalışma İzni'nin hangi işlerde ve işyerlerinde kimler tarafından verileceği yönetmelikler açıkça tanımlanmalı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı sektörleri göre örnek uygulama rehberleri oluşturulmalıdır.

İş Sağlığı ve güvenliği eğitim konularına "Yüksek Riskli İşler ve Çalışma (İş) İzin Sistem(ler)i de ilave edilmelidir.

İş (çalışma) izni gerektiren yüksek riskli çalışmalar için yapılan risk değerlendirmelerinde koruyucu donanımlar belirlenmeli ve çalışanlara bunların uygun ve doğru kullanımları konusunda uygulamalı eğitimler verilmelidir.

Örneğin; atıksu sektöründe kapalı (kısıtlı/sınırlı çalışma) alanlara giriş için gerekli olan ekipman(lar) ve özellikleri şu şekilde olmalıdır:

- Uygun koruyucu giysi
- Güvenlik ayakkabısı
- Portatif gaz monitörü (oksijen düzeyinin düşüklüğünü, yanıcı gazları ve uygun zehirli gazları ölçebilecek özellikte)
- Gerekliğinde patlama korumalı aydınlatma lambası
- İlk yardım kiti
- Baret
- Uygun paraşüt tipi emniyet kemeri
- Mekanik kaldırma cihazı (Not: ikinci bir kurtarma düzeneği)
- 6 metreden daha fazla derinliklerden kaçış için kaçış solunum cihazı
- Uygun yol işaretleri, güvenlik bariyerleri
- Can yeleği (gerekli olan yerlerde)
- Acil servisleri aramak için gerekli olan iletişim araçları
- Acil durum ekip üyeleri ile iletişim araçları
- Bazı yerler için de ayrıca;
- Havalandırma /lokal egzoz havalandırması
- Özel dedektörler, olası gazları sürekli ölçen
- Elektriksel / mekaniksel ekipmanları kilitleyecek araçlar
- Alev / kıvılcım çıkarmayan araçları ve ekipmanları
- Toz ve kanalizasyon sprey tehlikelerine karşı uygun solunum yolları koruyucuları
- Kimyasal maddelere dayanıklı elbise, eldivenler, göz koruyucuları ve işitme koruyucuları⁽³³⁾

Kaynaklar

1. http://www.csgb.gov.tr/csgbPortal/ShowProperty/WLP%20Repository/itkb/dosyalar/yayinlar/yayinlar2013/educ_23
2. http://www.hseni.gov.uk/hsg250_guidance_on_permit_to_work_systems.pdf
3. www.ttb.org.tr/RD/data/izin.do
4. <https://www.wshc.sg/cms/WAH-Permit>
5. <http://www.isguvenligi.net/calisma-izin-sistemleri/>
6. <https://www.brookes.ac.uk/services/>

hr/health_safety/permit_to_work/procedure.html

7. <http://www.safety.uwa.edu.au/management/permit-work#definitions>

8. <http://www.docstoc.com/docs/109714502/PERMIT-TO-WORK-SYSTEM>

9. <http://www.habervitrini.com/haber/bunun-adi-kaza-degil-cinayet-304472/>

10. <http://www.sendika.org/2007/10/isciler-aritma-tesisinde-zehirlendi-2-olu-yenilendi/>

11. <http://www.bianet.org/biamag/siyaset/102160-taseronlastirma-iscileri-olduruyor>

12. <http://arama.hurriyet.com.tr/arsiv-news.aspx?id=7412393>

13. <http://www.aktifhaber.com/terfi-istasyonu-2-isciye-mezar-oldu-676570h.htm>

14. <http://www.haber1.com/terfi-istasyonu-2-isciye-mezar-oldu.html>

15. <http://www.habergazete.com/haber-detay/1/27345/Muglada-Katliam-Gibi-is-Kazasi.html>

16. <http://www.aksam.com.tr/guncel/muglada-aritma-tesisinde-facia-7-olu-haber-216685>

17. http://haber.mynet.com/aritma-tesisinde-facia-7-olu-703220-yasam/?utm_source=Mynet_HomePage

18. <http://haberciniz.biz/milastaki-metan-gazi-faciati-2110051h.htm>

19. <http://www.bianet.org/bianet/toplum/149891-dort-yildir-asansor-yerine-isciler-kuyuya-iniyormus>

20. <http://www.haberler.com/mugla-aritma-tesisinde-facia-7-olu-aritma-4740550-haber/>

21. <http://www.bugun.com.tr/son-dakika/atik-tesisinde-zehirli-gaz-orani-uc-kat-fazla-cikti-haber/685177>

22. <http://nefius.com/news/story/3134477>

23. <http://www.ensonhaber.com/metan-gazi-3-can-aldi-2013-07-07.html>

24. <http://www.haber50.com/foseptik-tankina-dusen-iki-isci-can-verdi-967758h.htm>

25. <http://haber.mynet.com/yasam/metan-gazi-faciati-3-olu-710930-1>

26. <http://www.kirikhan.net/gundem/aydında-metan-gazi-nedeniyle-3-kisi-zehirlenerek-oldu-h13930.html#ixzz3BieUF0Jg>

27. <http://www.haberekspres.com.tr/egge/bu-kez-kurtarmaya-calisan-da-oldu-h51741.html>

28. <http://www.radikal.com.tr/turkiye/yine-metan-faciati-1140832>

29. <http://www.ih.com.tr/asayis/kusadasin-nda-metan-gazi-kurbani-son-yolculuguna-ugurlandi/284703>

30. <http://www.aksam.com.tr/media/cinematic/gallery/guncel/manisada-aritma-tesisinde-facia-3-olu/fotogaleri-165097>

31. <http://www.hurriyet.com.tr/gundem/26692450.asp>

32. <http://www.aksam.com.tr/guncel/manisada-aritma-tesisinde-facia-3-olu-haber-319460>

33. Kaynak: , Water UK, Occasional Guidance Note, The Classification & Mana-

gement of ConfinedSpace Entries , Industry Guidance, Edition 2.2, October 2009

34. https://www.brookes.ac.uk/services/hr/health_safety/permit_to_work/procedure.html

35. <http://www.tupras.com.tr/rafiner-dergi12/Trafine12/files/assets/basic-html/page38.html>

36. www.ttb.org.tr/RD/data/izin.ruhi.doc

37. <http://doc.shoalhaven.nsw.gov.au/displaydoc.aspx?record=PRD09/159>

1. Sıcak ekipmana temas edilecek yüzeyler veya sıcak madde sıçrayabilecek yerlerde sipert / koruyucular kullanılmamalıdır.
2. Isıya izoleli eldiven ve ayakta geçirilebilir IR ve ultraviyole radyasyona karşı koruyucu gözlükler ve ısı radyasyonuna karşı koruyucu giysiler verilmeli, kızgın veya erimiş maddenle çalışan işçilerin kullanacağı önlemler, "yüklerin doğru olarak nasıl taşınacağı ve yanlış taşınması halinde ortaya çıkabilecek riskler" vb. konular ile Kişisel Koruyucu Donanımlarını doğru seçimi ve kullanılması gibi konuları kapsayan uygulama- mali IŞG eğitimi verilmelidir.
3. Çalışanların tamamı baret kullanmalıdır.
4. Yüksek hava sıcaklığının olduğu günlerde çalışma süresi daha az indirilmelidir. Sıcak alanlardaki işçilere düzenli dinlenme aralıkları ve içme suyu verilmelidir.
5. Aşırı sıcaklığı kontrol etmek için seriletme havalandırma sistemi kurulmalıdır.
6. Potayı taşıyan ve etrafı yar-dımcı olan tüm çalışanlar; kulları, alını, yanakları ve çalışmaları, erimiş metale, fırlayan parçalara ve kıymıkla-ra ve benzerlerine karşı koru-yan uygun başlıklar verilmeli ve çalışma sırasında kullanıldı-rılmamalıdır.
7. Çalışanların işe giriş ve periyodik sağlık muayeneleri olmalı, iş güvenliği, "dokümantasyon" ve periyodik sağlık muayeneleri olmalı, iş güvenliği denetim yapmalıdır.
8. İşveren uyarı ve iş güvenliği uzmanı IŞG eğitimi verilmelidir.

> Sayfa 23'ün yanısı

İKİ DAKİKA DÜŞÜN

YAŞAM SEÇİMLERLE DOLUDUR PROF. DR. İSMAİL TOPUZOĞLU

A.Gürhan FİŞEK *

Türkiye’de iş sağlığının bir bilim olarak benimsenmesi ve yayılmasında, herkesin parmakla göstereceği tek ad vardır; o da İsmail Topuzoğlu’dur. Biz onun öğrencileriyken, Türkiye’de hiç bir üniversitede, hiç bir fakültede “iş sağlığı” dersi okutulmazdı. Bir tek Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi’nde Toplum Hekimliği Ders Kurulu içerisinde 6 saat süreyle meslek hastalıklarını, iş kazalarını ve çevre kirlenmesini öğrenirdik. Yine aynı biçimde Türkiye’de “iş sağlığı” alanında, ilk mezuniyet sonrası eğitimi (yüksek lisans, doktora) yine Topuzoğlu sayesinde Hacettepe Üniversitesi’nde gerçekleştirilebilmiştir. Yüksek lisans programının özelliği, öğrenci yelpazesinin genişliğindeydi; doktordan mühendise konuyla ilgili mesleklerle açık bir mezuniyet sonrası eğitim programıydı. Bu hem iş sağlığının bilimsel kimliğine uygundu; hem de bir takım çalışması için zorunluydu. Bütün bu yaşanmışlıklar ve bugün benzer programların üniversitedeki varlığını, bu “öncü” kişiye ve uygulamalarına borçluyuz.

Sayın Topuzoğlu’nu yalnızca bir öğretmen olarak tanımadık; uygulamada, bir takım içerisinde de işlev gördü. “Öncü”lük üstlendiği bu alanın gereği olarak, toplum içindeki çalışmalarda yer almaktan; elini taşın altına koymaktan çekinmedi. Bu, bizler için, hem güven ve katkı, hem de kıvanç kaynağı olmuştur..

Sayın Topuzoğlu’nun yaşantısı, bir çocuklarında olduğu gibi seçimlerle doludur. Bu çetin seçimlerindeki isabet, onu bugün izlediğimiz konumuna getirmiştir. Bu bakımdan, onun yaşantısını izlemek ve seçimlerini görmek; bir yandan onu anımsamamıza olanak verirken; bir yandan da gençlere yaşamda “seçim”lerin ne denli önemli olduğunu anlatma

fırsatı yaratmaktadır.

1917 yılında Bulgaristan’da doğan İsmail Topuzoğlu, 1935 yılında Türkiye’ye göç etmiştir. İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi’ni 1941 yılında bitirdikten sonra Sağlık Bakanlığı’nda sıtma savaş hekimi ve hükümet tabibi olarak görev yapar. 1946 yılında Çalışma Bakanlığı’nın açtığı sınavla “işyeri hekimi” olarak yetiştirilmek üzere yurt dışına gönderilir. 1947-1950 yılları arasında Amerika Birleşik Devletleri’nde John Hopkins Üniversitesi’nde eğitimini geliştirir.

İş sağlığı güvenliği alanına ilgisi böylece başlamış ve ülkeye dönüşünde **Çalışma Bakanlığı İş Güvenliği Teşkilatı’nda** çalışmalarını sürdürmüştür. 1967 yılına kadar Bakanlığın çeşitli birimlerinde, hem deneyimini geliştirmiş ve hem de katkılarda bulunmuştur. İş sağlığı güvenliği alanındaki çok bilimli yaklaşımının ve “iş hukuku ve sosyal güvenlik” boyutlarını birlikte ele almasının temelinde bu iş deneyimi yatmaktadır.

Türkiye’de işyeri hekimliğinin gelişiminde dört önemli evre söz konusu olmuştur. Bunlardan birincisi Genel Sağlık Korumaya Yasası’nın 180.maddesiyle sınırlı da olsa bazı işyerleri için işyeri hekimliğinin zorunlu hale getirilmesidir.

İkincisi, 1969 yılında ILO ile yapılan

Prof.Dr. İsmail Topuzoğlu

antlaşmayla İSGÜM’ün kurulmasıdır. Bir araştırma-eğitim kurumu ve laboratuvar olarak kurulan İSGÜM’ün alana katkısı büyük olmuştur.

Üçüncüsü, 4 Temmuz 1980 yılında “İşyeri Hekimlerinin Çalışma Şartları ile Görev ve Yetkileri Hakkında Yönetmelik”in çıkarılmasıdır. (AGF: İş Sağlığı Güvenliğinde Yeni Dönem : CSGB’nin Kurumsal Yapısının Güçlendirilmesi, Çalışma Ortamı Dergisi)

Dördüncüsü, Türk Tabipleri Birliği tarafından, işyeri hekimliğinin yapılabilmesi için “İş Hekimliği Sertifika Kurslarına Katılmak ve Belge Almak

Temmuz 1977 - Prof. Vural Bertan, Prof.Dr. Nusret H.Fişek ve Prof. İsmail Topuzoğlu.

* Prof.Dr., Fişek Enstitüsü Çalışan Çocuklar Bilim ve Eylem Merkezi Vakfı Genel Yönetmeni ve Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Bölümü - İş Hukuku ve Sosyal Güvenlik Anabilim Dalı Öğretim Üyesi

** isguvenligi.net : Fişek Enstitüsü Çalışan Çocuklar Bilim ve Eylem Merkezi Vakfı’nın İş Sağlığı Güvenliği Sitesi

Zorunluluğunun getirilmesidir”.

Sonuncusu da 2003 sayılı yasa ile “Ortak Sağlık Güvenlik Birimleri”nin kurulmasının yasa hükmü haline getirilmesidir.

Topuzoğlu 2,3 ve 4.evrelerde etkin görevler almıştır. İSGÜM’ün iki ayrı dönemde müdürlüğünü yapmış; bu mer-

keze en parlak dönemlerini yaşatmıştır. Yönetmeliği yazan o’dur. TTB Sertifi-ka Kursları’nı programlayan, başlatan, eğitici olarak görev yapan İşçi Sağlığı Kolu’nun en etkin üyelerinden biriydi.

1967-1985 yılları arasında Hacettepe Üniversiteası Tıp Fakültesi Toplum Hekimliği Enstitüsü ve Halk Sağ-

lığı Anabilim Dalında öğretim Üyeliği yapan Prof.Dr. İsmail Topuzoğlu bir çok öğrenci yetiştirmiş ve bilimsel çalışma yapmıştır.

Bugün 97 yaşında hala bilimsel gelişmelere olan ilgisini sürdürmekte ve bizlerle paylaşmaktadır. Kendisine uzun ömürler dileriz.

PROF. DR. İSMAİL TOPUZOĞLU’NU TANIMAK

Dr. Engin TONGUÇ

Çalışma Bakanlığına bağlı olarak kurulmakta olan İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Merkezi’nin (İSGÜM) Kurucu Müdürü Sayın Doç.Dr.İsmail Topuzoğlu ile 1974’de tanıştım. İSGÜM ile SSK arasında yapılacak işbirliğini gerçekleştirmekle görevlendirilmiştik. İSGÜM’de gerekli teknik olanaklar ve laboratuvarlar oluşturuluyor, hedef kitle olan sigortalı işçilerin bunlardan yararlanabilmesi için benim çalıştığım SSK Ulus Hastanesinde bazı hasta yataklarının bu işe ayrılması söz konusu oluyordu. Amaç, bu işbirliği ile, özellikle meslek hastalıkları konusunda ülkedeki durumu bilimsel olarak saptamaktı. Biz buna alınacak sonuçlardan da yararlanarak SSK sağlık hizmetlerinin reorganize edilmesi gibi bir amacı daha katmıştık. Sayın Topuzoğlu’nun hazırladığı işbirliği projesi “SSK Sağlık Hizmetlerinin İş Hekimliği Katkısı İle Geliştirilmesi” başlığını taşıyor. Meslek hastalığı şüphesi olan sigortalılar benim baktığım hasta yataklarında inceleniyor, tıbbi laboratuvar analizleri İSGÜM’de yapılıyordu. Haftada bir kez Topuzoğlu ile bir araya gelerek sonuçları değerlendiriyorduk. Türkiye’de silikozların dışında, her türden meslek hastalığının yaygın olduğu, bilimsel olarak ilk kez bu çalışmalarla kanıtlanmıştır.

İşbirliğimiz sırasında Topuzoğlu’nu yakından tanıdım. İş hekimliği, iş sağlığı, meslek hast. konularında Amerika’da çok iyi yetişmişti ve çok bilgiliydi. Ben ise böyle bir sistematik öğrenim görmemişim; kendimi yetiştirmeye çalışıyordum. Bunu yaparken Topuzoğlu’ndan gördüğüm destek olağanüstüydü. Kendisinin benim yetişmemde çok büyük emeği vardır. Meslek bilgileri dışında, bir yönetici ve bilim adamı olarak çalışma yöntemleri ilginçti. Planlı çalışma ve zamanı iyi kullanma, çalışma yaşamında ciddilik, iş disiplini, gereksiz konuşmalardan kaçınmak, ama doğruları apaçık söylemekten de çekinmemek, başlıca özelliklerindendi. Kendisiyle olan çalışmalarımızda, birlikte katıldığımız resmi toplantılarda, İSGÜM’ün yöntemindeki davranışlarında, bunları gözliyordum. Üstünkörü ve ciddiyetten uzak, programsız, plansız çalışma tarzının yaygın olduğu ülkemizde, aslının birçoğu Topuzoğlu’nun bu özelliklerinden rahatsız olurlar, hatta yakınırlardı. Ben ise Almanya’daki günlerimden alışkın oldu-

İş sağlığına emek verenler yıllar sonra Birinci Ulusal Sağlık Kongresinde bir arada: Dr. Haldun Sırer, Prof.Dr. Turhan Akbulut, Dr.Engin Tonguç, Prof.Dr. İsmail Topuzoğlu. (Bir Tutam Umut İçin “SSK Anıları”, Engin Tonguç Güldikenli Yayınları, 1991)

ğum böyle bir çalışma tarzına yatkındım ve hoşnuttum:

Haftalık görüşmemiz için İSGÜM’e gidiyorum, saptanmış görüşme saatine on dakika var. Topuzoğlu masası başında, bir şeyler yazıp okuyor. Beni görünce saatine baktı, “sizinle görüşmemize daha on dakika var, bekleyeceksiniz”, dedi. Odadan çıkıp koridordaki iskemleye oturdum. Toplumumuzdaki geçerli değer yargılarına göre küsmem gerekirdi. Ama ben onu haklı buldum. Biraz da gülümseyerek on dakikanın geçmesini bekledim! Çalışma yöntemlerinde katı olan Topuzoğlu, ortak konularımızın tartışılmasında ise hoşgörülüydü. Bazıları iyice sertleşen çok iş tartışmalarımız olmuştu. Hatta bu tartışmalarda ben, bazen kendisine sonradan çok pişman olduğum sözler de söylemişimdir. Ama o, sözlerin ağırlığından dikkate almadan, bunların arasında konumuz bakımından yararlı olanları bulup çıkarmaya, bunları değerlendirmeye çalışmıştı. Daha sonraki yıllarda Topuzoğlu ile birlikte denetim gezilerine çıktık, birçok resmi toplantıya katıldık, buralarda bürokratik engellere, anlayışsızlıklara karşı birlikte savaşım verdik. Topuzoğlu, İSGÜM’deki yöneticiliği süresince hiç “memurlaşmadı”, hep bilim adamı kişiliğini sürdürdü. Konulara hep o kişilikle yaklaştı, sorunları bilimsel yöntemlerle ele alıp çözmeye uğraştı. Resmi görevlerimizden ayrıldıktan sonra, emekliler olarak, Türk Tabipleri Birliği’ndeki çalışmalarla birlikteydik, burada da ortak düşüncelerimizi, ilkelerimizi birbirimizi destekleyerek savunduk. En sağlam, en soylu dostluklar ortak idealler için veri-

len uğraşlar sırasında doğar, gelişir, sağlamlaşır! İş sağlığını geliştirmek gibi ortak bir amacımız vardı ve bunun tutkunuyduk, bu yolda her şeye katlanabiliydik. İş sağlığı alanında Topuzoğlu ile olan uğraşlarım meslek yaşamımın en onur verici çabalarıdır ve bunların anıları bana mutluluk veriyor!

Zamanla Topuzoğlu ile aramda sağlam bir kişisel dostluk ve yakınlık da gelişti ve hiç bozulmadı. 1973’de Topuzoğlu, benim için Uluslararası Çalışma Örgütü’nden (İLO) iki aylık bir burs sağladı. Avrupa’da iş sağlığı alanındaki düzenlemeleri görmek amacıyla yapılmış geniş bir program söz konusuydu. Almanya ve Finlandiya’da birçok enstitü, klinik, denetim ve yönetim merkezleri, örgütleri, işyeri hekimliklerine gidecektim. Bursdan yararlanarak yurt dışına görevli gidebilmem için Dışişleri Bakanlığı’nın da onayı gerekiyordu. Topuzoğlu, beni yanına alarak yetkili Dışişleri üst görevlisine götürdü, konuyu ona anlattı ve ona kabul ettirdi. O, yalnız beni değil, yanına çalışan, biraz olumluluk gördüğü her elemanı yetiştirmek, geliştirmek için büyük çaba harcamıştı. Bu, onun hocalık, eğitimcilik yönüydü.

Sayın Topuzoğlu yaşça ve mesleki kademce benim büyüğümdür. Ama o bana her zaman bir büyüğüm gibi değil, bir arkadaş gibi, bir yakın dost gibi davrandı. Kendisine hem bunun için, hem yetişmemdeki etkinlikleri için sonsuz teşekkür borçluyum. Ona daha uzun yıllar sürecektir sağlıklı, esenlikli bir yaşam diliyorum. En içten saygı ve sevgilerimle...

İSGÜM'ÜN KURUCULARINDANDAN PROF.DR. İSMAİL TOPUZOĞLU İSGÜM'ÜN 40. YILINDA SUNUM YAPTI

1 4 Mayıs 2009 tarihinde İş Sağlığı ve Güvenliği Merkezi Müdürlüğümüzün (İSGÜM) Kuruluşunun 40. Yılı dolayısıyla İSGÜM Merkez Laboratuvarımızda bir etkinlik düzenlenmiştir.

Eski İSGÜM yöneticilerinin, birçok akademisyenin, mesleki uzmanlık

dernekleri ve sosyal tarafların katıldığı etkinlikte müzik dinletisi ve açılış konuşmalarının ardından, İSGÜM'ün kurucularından Sayın Prof. Dr. İsmail Topuzoğlu sinevizyon gösterisi eşliğinde İSGÜM'ün kuruluş çalışmalarını aktarmıştır. Daha sonra Türkiye'de İSG

Alanında İSGÜM'ün Rolü konulu panel gerçekleştirilmiş olup, İSGÜM kurucu ve yöneticilerine hizmet plaketterinin verilmesi ve yenilenen İSGÜM Laboratuvarlarının gezilmesinin ardından, etkinliğimiz ikram ve müzik dinletisi ile sonlandırılmıştır.

PROF. DR. İSMAİL TOPUZOĞLU

Mustafa **TAŞYÜREK**
İş Sağlığı (Bilim) Uzmanı

Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü'nde ben İş Sağlığı Bilim Uzmanlığı, Dr. Ata Soyer ve İşyeri hekimliği yapan Dr. Recep (soy ismini anımsayamadım) 'de İş Sağlığı Doktorası yapıyorlardı (1983-85). Rehber hocamız da Doç. Dr. İsmail Topuzoğlu idi. Bazı dersleri ortak alıyorduk. Üç kişi olduğumuzdan İsmail bey dersi Halk Sağlığı Anabilimdalı'ndaki odasında, beyaz tahtasını da hazır ederek verirdi.

Dışarıda sağnak bir yağış olan bir gün saat 13.20'de hocamızın odasının önünde buluştuk ve sohbet başladık. Ders 13.30 – 15.30 arasında idi. 13.25'de kapı açıldı, hocamız baktı ki biz bekliyoruz. Kolundaki saate baktı. Çocuklar "daha beş dakikanız var" dedi. Dersi tam saatinde başlatır ve süreyi de öyle bir kullanırdı ki tam saatinde bitirdi.

Öğretim yılı başında benim kendisinden aldığım derslerin, "adı"nı,

"öğrenim amaç ve hedefi"ni, "içeriği"ni "alt başlıkları"nı, haftanın hangi gün ve saatlerinde işleneceğini, toplam kaç saat olacağını ve kaç kredi olduğunu bir daktilo çıktısı olarak verirdi.

[İş (Güvenliği) Müfettişi olmama rağmen] Çal.Bak. İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Merkez Müdürlüğü (İSGÜM), İş Hijyeni Bölümünde görev yapmam nedeni ile, Murgul Bakır İşletmeleri (Artvin), Küre Bakır Madenleri (Kastamonu), Seydişehir Alüminyum Fabrikaları gibi Ankara dışındaki bazı büyük kuruluşlara İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği eğitimleri, gaz, toz, gürültü, aydınlatma ve termal konfor faktörleri gibi konularda ölçüm yapma, numune alma ve denetim yapmaya giderdim. İsmail bey, işyeri çalışma ortam koşulları'nı büyük bir merakla sorardı. Ankara dışında olduğum bazı haftalarda doğal olarak hafta içindeki derse devam edemezdik.

Bu durumda hoca, bazı haftalarda ders yapmamayı kabul eder mi? hiç! Anımsadığım kadarıyla diyalogumuz şöyle olurdu:

– Mustafa, Cumartesi veya Pazar günü Ankara'ya dönüyor musun?

– Evet hocam.
– O zaman eve gelebilir misin?
– Saat kaç'ta hocam?
– (Aynı ders saatlerinde) 13.30 – 15.30.
– Elbette saat 13.29'da kapının ziline basardım.

Çok mütevazı döşenmiş, tertemiz salonunda; küçük beyaz tahtası, kalemler, kağıtlar, ders notları hazır, kravatını takmış bir şekilde hocam karşımda idi.

Sanki 20 kişilik bir sınıftaymışız gibi dersi işlerdik. Hacettepe- Halk Sağlığı Anabilimdalı'ndaki odası veya dersliklerden tek farkı, birinci ders saatinin sonunda ara verince, hocamın değerli eşinin elindeki tepside gördüğüm çay bardağı ve kendi yaptığı böreklerdi.

Sn. Prof. Dr. İsmail Topuzoğlu'nun bende bıraktığı iz:

İş Sağlığı ve Güvenliği- meslek aşkı. İş Disiplini. Dürüstlük. Ciddiyet. Emeğe ve Emekçiye saygı. Çalışkanlık. Merak - kuşku. Temkinli yaklaşım. Umud.

EMEĞİN GÖRÜNMEYEN YÜZÜ: EV İŞÇİSİ KADINLAR

“Can Güvenliğin İçin Cama Çıkma,
İş Güvenliğin İçin Cama Çıkarma”

Ev işçisi kadınlar her gün evlerde temizlikten, ütüye, yemek yapmaktan, merdiven silmeye, hatta çocuk, hasta, yaşlı bakımına kadar pek çok işi yapıyor, fakat ne emekleri görünüyor ne de hak ettikleri değeri alabiliyorlar... Seslerini duyuramadıkları gibi, en temel güvenceli çalışma haklarından da mahrumlar...

Dergimizin bu sayısında, ev işçisi kadınların çalışma hayatından kaynaklanan sorunlarını görünür kılmak için uzun bir süredir mücadele veren İMECE Ev İşçileri Sendikası'ndan Yıldız Ay ile ev işçilerinin sorunlarını konuştuk...

Söyleşiyi Gerçekleştiren : Özgün MİLLİOĞULLARI *

İMECE Ev İşçileri Sendikası adına uzun bir süredir mücadele veriyorsunuz. Bize biraz kendinizden bahsedermisiniz?

29 Kasım 1965 Erzurum Narman'da doğdum. Evlenince İstanbul'a göç ettik. Kapının dışına ehramsız çıkamazdım. Evin karşısında bulunan sabit pazara dahi tek başıma gidemezdim. Eski kocam inşaatlarda düzensiz olarak çalışıyordu. Eve doğru düzgün bakmıyordu. Evde dantel falan örüp üç beş kuruş kazanmaya çalışırdım.

O sıralar bize devrimci gençler gidip gelmeye başladı. Eski eşim derneklere girip çıkıyordu. Eylemlere katılıyordu. Bu dönemde benim de önüm açıldı, kitap okumaya başladım, kendime güvenim geldi. 1992 yılında engelli çocukların okulunda aşçı olarak işe başladım. 1994 yılında Demokratik Kadın Demeği'ndeki (DKD) kadınlar tarafından çıkarılan Özgür Kadın Dergisi çevresinde mücadeleye başladım. 1996'da cezaevlerinde ölüm oruçları ve açlık grevleri başlamıştı. Herkes gibi ben de çok üzülüyordum. Bende bu farklılaşma çalıştığım okulda göze battı ve işten çıkarıldım. Buradan ayrıldıktan sonra bir bankada 7 ay çaycılık yaptıktan sonra 1997 yılında ev işçiliğine başladım. O günden buyana ev işçisi olarak çalışıyorum.

Ev işçisi kimdir? Hangi koşullarda çalışır? Bize ev işçilerinin istatistiksel dağılımı hakkında bilgi verebilir misiniz?

Ev halkı için işleri yapan ve bir iş

İmece Kadın Sendikası'ndan Yıldız Ay (sağda)

ilişkisi içinde olan kişidir. Temizlik, ütü, yemek yapmaktan, merdiven silmeye, çocuk, hasta, yaşlı bakımına kadar pek çok iş ev hizmetleridir.

Çalışma şartlarımız ağır, işe başlama saatimiz belli ama bitiş saatimiz belli değildir. İş tanımımız yok. Bizden bir günde her şeyi yapmamız bekleniyor. İşyerinde aşağılandığımız, hakarete uğradığımız, aç bırakıldığımız oluyor. İş kazası, meslek hastalığı, taciz, mobbing gibi riskler de çok fazla. Özellikle göçmen ev işçilerinin şartları daha da ağır. Hem ücretleri düşük hem de 24 saat çalışmaya mecburlar.

Ne yazık ki ev işçileri konusunda bir istatistik yok. Fakat sayısının bir milyon, bir milyon üç yüz bin civarında olduğu tahmin ediliyor.

İMECE Ev İşçileri Sendikası nasıl kuruldu? Kuruluş sürecinde ne gibi zorluklar yaşadınız?

İmecenin temeli 2001 yılında İstanbul

Esenyurt'ta kurulan KADMER'e dayanıyor. İlk adı Kadın Araştırmaları ve Dayanışma Merkezi. Yoksul emekçi kadınların örgütü yaratılmaya çalışıldı KADMER ile. Kadın meclislerinde faaliyetleri örgütlenince herkes kendi rengini verebildi. Zamanla İmece fikri ortaya çıktı. Birlikte, el birliğiyle yaşamımızı değiştirmek için yola çıktık. Bu çalışma ile ev kadınlarına, ev işçilerine, evlerde parça başı iş yapan kadınlara, merdiven altı çalışan tekstil işçilerine ulaşılmıştı. Ev işçilerinin çalışma koşullarına dair çalışmalar başlattığımızda gazetelere falan çıktık. Kadın hareketi içinde de biliniyorduk zaten.

2005 yılına geldiğimizde ev işçilerinin belgeselini yapmak isteyen Emel Çelebi bizi buldu. Ve belgesel çekildi. 2006 yılında Antalya Film Festivali'nde belgesel dalında Altın Portakal ödülünü alan "Gündelikçi" bizim için bir sıçrama tahtası oldu.

* Fişek Enstitüsü Çalışan Çocuklar Bilim ve Eylem Merkezi Vakfı Yönetim Kurulu Üyesi

‘İmece Ev İşçileri Sendikası’ resmen kuruldu

İmece Ev İşçileri Sendikası'nın 2012'de değişen Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu kapsamındaki başvurusunu değerlendiren Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, ilk kez ev işçileri için bir işkolu belirledi. Tüzüğü bakanlıkça kanununa uygun bulunarak onaylanan İmece Ev İşçileri Sendikası böylece resmen kurulmuş oldu.

2011'de Maltepe'de çalıştığı evin camını silerken düşerek hayatını kaybeden ev işçisi Fatma Aldal'ın davasını üstlenerek seslerini duyuran 'İmece Ev İşçileri Sendikası'nın kurucu üyeleri arasında sigortalı 10 ev işçisi yer aldı. Sendikaya üyelik e-devlet üzerinden yapılacak.

“Gündelikçi” belgeselinden sonra gittiğimiz festivallerde bize hep sordular. “Sendikanızı ne zaman kuracaksınız” diye. Biz de bu olumlu tepkilerden güç aldık. 2008 yılında “İmece Gündelikçi Kadınlar Birliği”ni kurduk. Çekirdek bir ekip oluşturarak ev işçilerinin sorunları etrafında sokağa çıktık. Özellikle iş cinayetlerinin üstüne gittik. Bu mücadeleimizde Fatma Aldal'a adalet kampanyamız çok ses getirdi ve bizim de kaderimizi değiştirdi. Ev işçilerinin sorunları ilk başlarda gariban yoksul kadınlar olarak gündemleşirken, bu kampanya ile artık işçi kadınlar olarak ana akım medyada da yerimizi aldık.

Elbette zorluklarla boğuşmaktan zaman zaman bunaldık. Hatta başlangıçta sendika kurmak bizim için imkansız gibi görünüyordu. Çünkü biz tek tek evlerde çalışıyoruz. Aramızda kurabildiğimiz tek birlik servislerde, otobüslerde geçirdiğimiz zaman dilimi. Sonra bir anket çalışması yaptığımızda gördük ki (2002) ev işçileri kendisini bir işçiden çok ev kadını olarak görüyordu. Mücadelenin önemine inansalar da bir şey değişeceğine inanç azdı. Özellikle ev içindeki rolleri çok fazla ön kesici oluyordu. İşten sonra eve gidip bir de evde aynı işleri yapmamız gerekiyor. Kocalara hesap vermemiz gerekiyor...

Daha geçen yıl taleplerimizin altına imza atan bir arkadaş, az sonra geri dönmüş ve panik içinde imzasını silmişti. Meğer yolda kocasına anlatmış o da “öyle her yere imza atılmaz” demiş. O da geldi sildi.

Fakat biz moralimizi bozmamaya

çalıştık, yılmadık. Bu sürecin sonunda 27 kurucu üye ile 19 Aralık 2014'de İmece Ev İşçileri Sendikası'nı kurmuş olduk.

Ev işçilerini nasıl örgütleyorsunuz? Bize sendikalaşma deneyimleriniz hakkında bilgi verebilir misiniz?

Sendikamızın kurucusu olan ev işçileri İmece tarafından çok uzun yıllar emek verilmiş insanlar. Bunlardan biri de benim. İmece olarak biz hayatı birlikte yaşadık, bütün bu yıllar boyunca. Bazı fotoğraflara bakıyoruz da çocuklarımız İmece'nin eğitim dayanışmalarında öğrenciymiş. Ya da bir arkadaşımız kucağında bebeğiyle bir sağlık seminerini izliyormuş. Ne çok şey yaşamışız birlikte. Şimdi o çocukların bazıları İmece'nin aktivistleri. Hatta sendikamızın kurucuları bile var aralarında. Çocuklarımızla beraber

büyüdü mücadelelerimiz.

Bunun yanında 2009 yılından buyana camdan düşerek yaşamını yitiren ev işçilerinin hak savunuculuğu da en başta gelen örgütlenme araçlarımızdan oldu. Belgesellerin katkısı çok büyük. Konferanslar, belgeseller, dayanışma etkinlikleri, hukuki destek, eğitimler, site önlerinde masa açarak, anket yaparak, servislerde ve otobüslerde konuşmalar yaparak sürekli ev işçilerine ulaşmaya çalıştık. İmece Ev İşçileri Sendikası'nın merkezi de ev işçilerinin oturduğu semttedir. Yakın temas içinde olmak, iç içe olmak, dayanışma içinde olmak en önemseydiğimiz çalışma tarzımız. Sosyal medyayı da iyi kullanmaya çalışıyoruz. Az da olsa internet üzerinden bize ulaşan arkadaşlarımız da var. Onların katılımı çok kıymetli oluyor çünkü zaten örgütlenmeye hazır bir şekilde gelmiş oluyorlar.

Ev işçileri çoğunlukla kadınlardan oluşur. Ev işçileri iş bölümündeki cinsiyet ayrımcılığına karşı nasıl savaşmalılar?

Ev hizmetleri kadınların işi olarak bakılması büyük bir problem. Bunun değişmesi için çok ciddi çaba gerekiyor. Hükümetlerin bu konuda politikaları olmalı. Ancak bizde tam tersine kadınları daha fazla eve bağlayan politikalar hayata geçiriliyor. Biz buna itiraz ediyoruz. Örneğin Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ve Enerji Bakanlığının iş birliği ile kamu spotu haline getirilen “enerji hanım” diye bir şey çıktı bir ara. Ev içi emeği üstünden kadınları pohpohlayarak enerji tasarrufu yapmaları yönünde bir telkin yapılmak istendi. Bizim zaten işimiz başımızdan aşkın. Akılımızda bin bir ayrıntıyı hesap etmek var. Bunlara bir de enerji tasarrufu ekleniyor. Bundan da geçtik neden kadınlar o işleri yapmak zorunda. Yani gece yıkanacak bir çamaşırı erkek de yıkayabilir pekala. Biz bu kamu spotunu eleştirdik. Bütün kadın hareketi ile birlikte karşı çıktık. En sonunda kamu spotunu kaldırdılar.

Yine biz ev işçileri olarak zaman zaman ev işverenlerimize dava açıyoruz. Sigorta tespit davası ya da iş kazası

<http://www.bestanuce1.com/haber/112156/imece-ev-iscileri-sendikasi>

<http://www.evrensel.net/files/news/default/imece-ev-iscileri-sendikasi>

konusunda. O davaları açarken sadece evdeki kadına değil erkeğe de açıyoruz. İkisine birden açıyoruz. Yani biz kadının işini değil o hanede yaşayan erkeğin de işini yaptığımızı söylemiş oluyoruz.

Ev işçisi kadınların çalışma hayatında karşılaştıkları en çok iş kazaları ve meslek hastalıkları nelerdir?

Şubat ayında bir konferans yaptık. O konferansa Uluslar arası Ev İşçileri Federasyonu Avrupa temsilcisi Karin Pape misafirimiz olarak katılmıştı. "Can Güvenliğin İçin Cama Çıkma, İş Güvenliğinin İçin Cama Çıkarma" kamu spotumuzu gördüğünde çok şaşırdığını söyledi. Dünyanın hiçbir yerinde ev işçilerinin böyle bir gündemi olduğunu duymadım dedi. Yani camdan düşerek ölümler neredeyse bir tek Türkiye'de yaşanıyor. 2012 yılına kadar bu sayı çok fazlaydı. Sadece ücretli çalışan ve basına yansıyan ev işçisi yılda 5-6 kişiyi buluyordu. Ev kadınlarını da saydığımızda bu rakam çift haneli oluyordu. Bizim başlattığımız mücadele sayının aşağı inmesine sebep oldu ama hala camdan düşerek yaşamını yitirme başlıca ölümlü iş kazası bizim işte. Bir araştırmaya göre en çok iş kazası evlerde oluyormuş. Evler tehlikeli iş yerlerinden sayılmalı. Kullandığımız kimyasal maddeler de bizi hasta ediyor. Astım, alerji, cilt hastalıkları ve zehirlenmeler oluyor. Sonra ağır kaldırmak, sürekli aynı hareketleri yapmak gibi nedenlerle kas iskelet sistemi hastalıkları ve menüsküs, fıtık gibi hastalıklar da neredeyse her ev işçisinde var.

İş kazası sonucu hayatını kaybeden ev işçisi Fatma Aldal için mücadele veriyorsunuz? Bize bu konudan bir bahseder misiniz?

Fatma Aldal 2011 yılında camdan düşerek yaşamını yitirdi. O güne kadar iş kazalarını hep sokaklarda yürüyüş yaparak protesto ettik. Fatma Aldal öldüğünde artık başka bir şeyler daha yapmalıydık. Ve Ankara'ya Çalışma Bakanlığıyla görüşmeye gittik. O gün hem Bakanlık önünde protestomuzu yaptık hem de içeride görüşme yaptık. O görüşmede çok tarihi bir gelişme oldu. İlk kez bir ev işçisinin ölümünü araştırmak için bir iş müfettişi görevlendirildi. Daha sonra hukuki mücadelede biz ev işçileri olarak

bütün duruşmaları takip ettik. İmece olarak mahkemeye müdahil olmak istedik. Ancak mahkeme başkanı bu talebimizi kabul etmedi. Her duruşmadan sonra basın açıklaması yaparak kamuoyunu bilgilendirdik. Bu süreci aslında bütün ülke takip etti. Fatma'nın davası sembol bir dava oldu. Bütün ev işçileri orada hak arıyordu, adalet arıyordu. Biz bütün bu zaman boyunca hep şöyle dedik. Fatma'nın ölümünden devlet ve işveren birlikte sorumludur. Çünkü devlet ev işçilerini işçi saymıyor. İş yasasına almıyor. Evlerde iş güvenliği alınması ile ilgili hiçbir düzenleme yapmamış. Hatta sayısı bir milyonu aşan ev işçilerinin neden yok denecek kadar az sigortası olduğunu da araştırmıyor. Bilmemezlikten, görmezlikten gelerek biz ev işçilerini kötü çalışma koşullarına, kölelik koşullarına mahkum eden en önce devlettir. Biz bunu mahkeme önlerinde hep vurguladık. Mahkeme bittiğinde ev işçisi 1 yıl 8 ay ceza aldı. Ve verilen bu cezası da ertelendi. Zaten ev işçisi de yaşlı bir kadındı. Bu durum da düşündürücüydü ve üzücüydü bizim için. Mahkeme bitikten sonra şimdi Fatma'nın kocasına ve çocuklarına SSK'dan ölüm aylığı bağlanması için çalışıyoruz.

Bildiğimiz kadarıyla ILO'nun 189 Sayılı Sözleşmesi'nin imzalanması için imza kampanyası başlattınız. Bize bu konuyla ilgili bilgi verebilir misiniz?

16 Haziran 2011 Yılında "Ev işçilerine insana yakışır iş sözleşmesi" ILO 189 nolu sözleşme kabul edildi. Sözleşme dünyadaki ev işçileri mücadelesinin bir başarısıdır ve 16 Haziran "Dünya Ev İşçileri Günü" olarak kabul edilmiştir. Biz de her 16 Haziran'da kutlama yapıyoruz. ILO C189 diyor ki; bütün işçiler hangi haklara sahip ise ev işçileri de aynı haklara sahiptir. Bu sözleşmeyi imzalayan ülkeler iş hukuklarını buna göre düzenlemekle yükümlüler. Sözleşme ILO'ya üye devletlerin imzasına açıldı Şimdiye kadar 14 ülke ILOC189'u imzaladı. Ancak Türkiye hala ILO C189'u imzalamadı. Bu konuda kampanyalar yaptık. İmza kampanyamız bu sözleşmeyi önce ev işçilerinin gündemine taşımak üzere yapıldı. Ev işçilerinin bulunduğu alanlarda masalar açarak kampanyayı

tanıttık. Önümüzdeki birkaç ay içinde yeni bir kampanyaya hazırlanıyoruz.

Ev işçilerinin birden fazla işveren var. Bu durum onların sigortalanmaması için bir gerekçe olarak gösteriliyor. Siz bu konuda neler yapılmasını istiyorsunuz? Talepleriniz nelerdir?

Bu çok önemli bir soru. Öncelikle ev işçileri aylıkçı çalışıyor olsalar dahi sigortalanamıyorlar. Çünkü bir holding sahibi işçisini nasıl sigortalıyorsa bir ev işçisini de aynı yükümlülükleri yerine getirmek zorunda. Bu da pratikte uygulanamamasına neden oluyor. Yani sadece gündelikçiler değil aylıkçılar da sigortalanamıyor. Tabi birden çok işvereni olanlar hiç mi hiç sigortalanamıyor çünkü her bir işverenin aynı işlemleri yapması lazım.

SSK'ya işyeri bildirgesi verilmesi, internet şifresi alınması, işçinin bildirilmesi ve tahakkuk fişinin bankaya ödemesi gibi bir sürü işlem var. Bu işlemlerden biri yanlış yapıldığında ise birkaç maaş ceza kesiliyor. Yani bu çok saçma bir uygulama. Biz ev hizmetlerinde çalışanların işçi olarak hiçbir hak kaybına uğramaksızın çek ya da kupan sistemine benzer basit bir sistemle kolay sigortalama çözümü getirilmesini istiyoruz. Bunu talep ederken en az 5 yıl sigorta primlerinin devletin genel bütçesinden karşılanmasını da talep ediyoruz. Geriye dönük olarak sigortasız çalıştırıldığımız yıllar da bize bir şekilde iade edilmeli diye düşünüyoruz.

Öte taraftan sendikamız Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı tarafından ücretlendirilen ev işçilerinin de haklarını arıyor. Evlerinde yaşlısına, hastasına, engellisine bakan kişiler Bakanlık tarafından yoksulluk testinden geçirilerek ücretlendiriliyor. Yoksulluk testinden geçtikten sonra ücretlendirilen kişilerin sayısı 450 bini buluyor. Bu ev işçileri sosyal güvenlik şemsiyesi altında değildir. Devlet kendi eliyle sigortasız işçi çalıştırması kabul edilir bir durum değildir. Buna bir an önce son verilerek bu ev işçilerinin sosyal güvenceye kavuşturulması ve bütün ev işçilerinin bu haklardan yararlanmasını savunuyoruz.

Röportajı kabul ettiğiniz için teşekkürler...

Bilimsel Danışma Kurulu Üyelerimizden Prof.Dr.Kurthan Fişek Adına Bir Web Sitesi Hazırlandı

Kurthan Fişek

[Özgeçmiş](#) [Yazıları](#) [Fotoğrafları](#) [Kitapları](#) [Onun İçin Yazdılar](#) [Röportajları](#)

Ara...

Özgeçmiş

Tarih: 12. 05. 2014

Ankara Siyasal Bilgiler Fakültesi'nde emekli öğretim üyesi. Emekli bale sanatçısı Neyran Fişek ile evli. 1942 yılında Ankara'da doğdu. Perihan Rukiye Fişek ve Prof. Dr. Nusret H. Fişek'in oğlu; Mukaddes ve Tümgeneral Hayrullah Fişek'in torunu. 1946-1950 yılları arasında babasının akademik çalışmaları dolayısıyla ABD-Boston'da okudu. Ankara'ya dönüşlerinde Ankara Maarif Koleji'nde orta ve lise öğrenimini tamamladı. 1960 ODTÜ'de öğrenime Kimya Mühendisliği Fakültesi'nde başladı. İki yıl sonra yeniden sınava girerek bu kez ODTÜ İdari İlimler Fakültesi'ni kazandı. 1960 yılında, 18 yaşında, spor gazeteciliğine başladı. 1960-66 döneminde muhabir olarak Yeni Gün ve Öncü gazetelerinde çalıştı. Aynı dönemde atletizm sporu yaptı : Yüksek atlama ve cirit atma dallarında yarışmalara katıldı ve ödüller kazandı. Turkish Daily News gazetesinin Yazı İşleri Müdürlüğünü dört yıl sürdürdü. Gazeteyi neredeyse tek başına çıkardı. ODTÜ İdari İlimler Fakültesi'nin Kamu Yönetimi ve Siyaset Bilimi bölümünü bitirdi ve Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi'nin açtığı Kamu Yönetimi asistanlığını kazanarak göreve başladı. Aynı dönemde Türkiye İşçi Partisi Bilim Kurulu Üyeliği yaptı. Emek Dergisi'nin yazarları arasında yer aldı. Bu süre içerisinde makalelerin yanısıra kitaplar yazdı. "Devlete Karşı Grevlerin Kritik Tahlili" çalışmasını "Prof. Dr. Cemal Mihçioğlu, Prof. Dr. Cahit Talas ve Prof. Dr. Muammer Aksoy"dan oluşan jüri karşısında savunarak doktora derecesini kazandı. Çalışması, Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Yayınları arasında yer aldı. 12 Mart 1970 askeri darbesinden sonra bir süre tutuklu kaldı. Yönetime Katılma teziyle doçentlik derecesini aldı ve çalışması TODAİE Yayınları arasında yayınlandı. İlk baskısı 1975 yılında yayınlanan ve son olarak da "Paragraf" yayınları arasındaa çıkan "Yönetim" kitabı, halen ders kitabı olarak okutulmaktadır. 1978-1979 döneminde, Ankara Spor Akademisi ve Atletizm Federasyonu Başkanlıklarını yürüttü. Bir televizyon programında, "Fenerbahçe'yi burjuvazinin, Galatasaray'ı aristokrasinin ve Beşiktaş'ı proletaryanın takımı" olarak tanımlamasıyla büyük yankı uyandırdı. 1980 Spor Yönetimi kitabıyla profesör oldu. Bu çalışması, son olarak "İnsanca Spor Kitaplığı" yayınları arasında yer aldı. 1980-1983 döneminde de A.Ü. Siyasal Bilgiler Fakültesi Dekan Yardımcılığı görevlerinde bulundu. 1983'te, 1402 sayılı Sıkıyönetim Yasası'na dayanılarak görevine son verildi. 1990 yılında Danıştay kararıyla görevine iade edildi. Kurthan Fişek 12 Eylül 1990'da istifa ederek gazeteciliğe döndü. Gazetecilik döneminde Nokta, Tempo, Playmen, Aktüel, Ekonomist dergilerinde Yayın-Yönetim yaparken, Sabah ve Hürriyet gazetelerinde köşe yazarı olarak çalıştı. Gazetecilik dünyasında "Sıfırcı Hoca" olarak anılırdı. Son olarak görev yaptığı Hürriyet Gazetesi'ndeki görevine Prof. Dr. Mümtaz Soysal ile birlikte son verildi. 1999'dan sonra YÖK Yasası'nın 60/b maddesi ile Ankara Siyasal Bilgiler Fakültesi'nde yeniden göreve başladı. Mükemmel düzeyde İngilizce ve bunun yanında Fransızca ve Almanca bilirdi.

Yazıları

Yayın Yılı
Seçiniz

Köşe Adı

- Kurthan Hoca Yazıyor
- Bir Günü Hikayesi
- Duman Olan Yerde
- Orası Neresi
- Süper Spor

Gazeteler

- Aktüel
- Hürriyet
- Tempo

<http://www.sifircihoca.net>
<http://kurthan.fisek.net>

DÖKÜMCÜ ANNESİ PROJESİ

Gözlerinizi kapatın ve gençlik yıllarınıza dönün. Hava puslu ve biraz da serin. Anneniz kapıdan sizi uğurluyor. Tedirgin. Arkana bir şey alsaydın, üşüteceksin diye sesleniyor.

Bütün kaygısı sizi korumak, hastalanmanızı önlemek. Ya da daha küçük yaşlarınızda şöyle seslenebilirdi : Aman karşıdan karşıdan karşıya geçerken dikkatli ol; önce sola, sonra sağa sonra tekrar sola bak. Taşıt gelmiyorsa yolu geç.

İşte çalışanlar da bir anne özeni ile kaza-hastalıklardan korunmalı; sakınılmalı.

Dökümcüler Odası ve Fişek Ens-

Fişek Enstitüsü
Çalışan Çocuklar Bilim
ve Eylem Merkezi Vakfı

Ankara
Dökümcüler
Odası

titüsü, 1 Ocak 2014'ten başlayarak 1-9 işçi çalıştıran küçük dökümcüler için bir "iş sağlığı güvenliği" projesi başlattılar. Sincan Organize Sanayi Bölgesi'nin sınırında yer alan Dökümcüler Sitesi'nde yer alan 40 küçük döküm işyeri, bu çalışmaya

katıldılar.

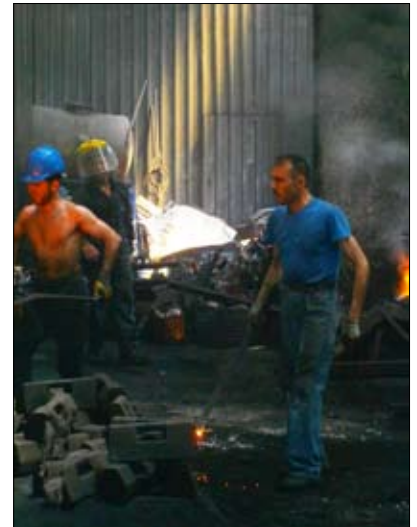
Bu kapsamda yedi **iş güvenli-ği uzmanı** işyerlerine dağıldı. Risk analizlerini,, acil eylem planlarını ve işçilerin sağlır-güvenlik eğitimlerini yaptılar. Bu işyerlerinde çözülmesi gereken sorunları saptadılar ve önceliklediler. Zaman içerisinde ve işyerlerinin güçleri ölçüsünde sorunları gidermeye çalışacaklar.

Yine bu kapsamda beş **işyeri hekimi** işçilerin genel sağlık muayenelerini yaptılar. Bu muayenelere koşut olarak solunum ve işitme işlevlerini aydınlatmak üzere akciğer filmi, akciğer fonksiyon testi (spirometri) ve kulak işitme testleri (odyometri) yapıldı. Ayrıca her sabah, hastalanan döküm çalışanlarının muayenesi yapılarak reçeteleri yazıldı.

Sincan Dökümcüler Sitesi'nin girişinde yer alan Fişek Enstitüsü Ortak Sağlık Güvenlik Birimi'nde döküm çalışanlarına kucak açtı. Dört **sağlık destek elemanı**, gözüne çapak kaçan, küçük yanıkları, ezik ya da kesikleri olan işçilere tıbbi yardımda bulundular.

Çalışanların, çalışma koşullarından kaynaklanan tehlikelere karşı, bu kadar titizlikle korunmak ne kadar yaygınlaşırsa; "anne şefkati" kavramı kafalarda yer ederse. O denli yüz güldürücü sonuçlar alırız. İş felaketlerini ve iş cinayetlerini duymaz oluruz.

Bu projeye emeği geçen Ankara Dökümcüler Odası Yönetimini, Fişek Enstitüsü çalışanlarını ve döküm işçi ve işverenlerini kutlarız.

Fotoğraflar (Türkan KOCABAŞ DURMAZ arşivinden alınmıştır)

GENÇ KIZ EVİNİN ONBİR YILI

“Sürdürülebilirlik”, toplum içinde yürütülen çalışmalarındaki en önemli ilke, Fişek Enstitüsü Çalışan Çocuklar Bilim ve Eylem Merkezi Vakfı, başından beri yürüttüğü toplumsal içerikli projelerde buna çok özen gösterdi. Hiçbir kurumdan katkı almadan başlattığı Genç Kız Evi çalışması da, 11 yıl boyunca yaptığı başarılı çalışmaların önde gelenlerinden oldu.

MESLEK EDİNMELERİ HEDEFLENDİ

“Kentli Evi Kavramsallaştırması”* çerçevesinde, Ankara-Türküzü-Boztepe gecekondu mahallesinde, genç kızların okula tutunmaları. Başarılarının yükseltilmesi ve bir meslek edinmeleri hedeflendi. Anneleri de gözden uzak tutulmadı; onların el emeklerinin değerlendiril-

mesinden, kültürel etkinliklere katılmalarına kadar destek verildi.

Genç kızların okul başarıları, belirgin bir şekilde, çalışmalara katılmayan arkadaşlarından yüksekti. Bunu sık sık okuldaki öğretmenleri de vurguladı ve onların Fişek Vakfı Genç Kız Evi’nin çalışmalarına katılmalarını özendirdiler.

Genç Kız Evi, yalnızca genç

kızlarla, onların anneleri ile kaynaşmakla kalmadı; mahallede de saygınlık uyandırdı ve bütünleşti. Onbir yıl ayakta kalışının en önemli nedeni, bu toplumsal sahiplenmedir. Genç kızlar, meslek edinme yolunda, yarışma sınavlarında çok başarılı oldular. Üçü bugün üniversitede okumaktadır. Bunlardan biri mahalleden çıkan ilk mühendis olma yolundadır; hızla meslek sahibi olma merdivenlerini tırmananların sayısı 120'dir.

GÜÇLÜKLERLE KARŞILAŞILDI

Ancak bu süreçte bizim dışımızda güçlüklere de karşılaşmıştır. İlk güçlük Başbakan'ın "üç-beş çocuk" ısrarı ile ortaya çıkmıştır. Çoğunluğu iki çocuklu olan ailelerden. Öneriye uyarak üçüncü çocuğu doğuran ailelerin başarılı kız çocukları, yenidoğan kardeşlerine bakmak zorunda kalmışlardır. Bu onların eğitimlerini aksatmış, başarı düzeylerini düşürmüştür.

Hemen Genç Kız Evi'ne komşu caminin ilk imamı ile kurulan olumlu

ilişkiler nedense onun ölümü sonrası gelen genç imamla kurulamamıştır. Bir süre karalama ve engelleme çabaları ile karşılaşılırsa da, mahallelinin ve genç kız ailelerinin direnci ile bu sarsıntı da aşılmıştır.

Ancak aşılamayan ve Genç Kız Evi 'nin sonunu getiren ise, 4+4+4 yasası olarak anılan eğitim yasası olmuştur.

KASIM 2003'DE KAPILARINI AÇTI

Genç Kız Evi, Kasım 2003 ayından beri ilköğretim 4-8.sınıf öğrencilerine kapılarını açmıştır. Bütün katılımcı genç kızların 4.sınıftan başlayarak, "ara soğutmasız" beş yıl genç kız evine devam etmelerine özen gösterilmiştir. Gerek derslerin temellerinin öğrenilmesi; gerekse çalışma disiplini, özgüven, dayanışma ve kültürel birikimlerin elde edilmesi için bu zorunluydu. Bu önkoşul, başarının önemli tutamaklarından biri olmuştur. Kızlar hemen okul çıkışı, Genç Kız Evi 'ne ulaşmakta ve kahvaltı sonrası

yaklaşık 1,5 saat eğitim konularına ayrılmaktaydı.

Ama 4+4+4 yasası ile Boztepe'de ortaya çıkan tablo şöyle olmuştur. Genç Kız Evi'nin ve mahallenin hemen yakınındaki ilköğretim okulunda, yalnızca ilk dört sınıf öğrenci tutulmuştur. İkinci dört yılı okuyan öğrenciler ise, mahalleden oldukça uzak bir okula gönderilmişlerdir. Ailelerinin onları bu kadar uzağa nasıl göndereceği bir soru işaretidir; ama açık olan bir şey, Genç Kız Evi'ne hava kararmadan yetişmeleri ve destek eğitimine zaman ayırmaları olanaksızdır.

Ne yazık ki, son 8.sınıf öğrencilerimizin de eğitim yıllarını tamamlamalarının ardından Genç Kız Evi, Mayıs 2014'te boşaltılmıştır.

Büyük bir özveriyle bu çalışmayı, "ileri-geri mücadelesi tarihi"ne kazandıran gönüllülerimize, genç kız ve aileleriyle, çalışmamızı sahiplenen mahalleliye teşekkür ederiz.

Bütün genç kızlara ve erkeklere yeni eğitim yılında başarılar dileriz. Her şey gönüllerince olsun.

Prof.Dr.Nusret H.Fişek

100.Doğum Yılı Anısına

"HERKESE SAĞLIK" KARİKATÜR YARIŞMASI

Yarışmanın Konusu ve Amacı :

Yarışmanın konusu "herkese sağlık"tır. Sağlık, Dünya Sağlık Örgütü'nün tanımında yer aldığı gibi, "Yalnızca hastalığın ve sakatlığın olmayışı hali, değil; bedensel, ruhsal ve sosyal yönden iyilik hali" olarak kabul edilir. Yarışmanın amacı ise; sağlığın bir insan hakkı olduğunu, topluma bir kez de çizgilerle anımsatmaktır.

Yarışmaya Katılım :

- Yarışmaya tüm profesyonel ve amatör karikatürcüler, HERKESE SAĞLIK üzerine çizecekleri karikatürle katılabilirler.
- Karikatürler A4 ya da A3 boyutlarında istenilen teknikle, siyah beyaz, renkli olarak çizilebilir.
- Karikatürcüler, en çok üç orijinal karikatürle yarışmaya katılabilirler.
- Yarışmacılar karikatürlerin arkasına ad-soyadlarını, telefonlarını, adreslerini ve e-posta adreslerini yazmalıdırlar.
- Yarışmacılar, karikatürlerini, en geç **3 Ekim 2014** tarihine kadar "Fışek Enstitüsü Çalışan Çocuklar Vakfı – Selanik Cad. Ali Taha Apt. 52/4 Kızılay 06650 Ankara" adresine veya karikatur@fisek.org.tr adresine göndermelidirler.
- Yarışmada tek **BÜYÜK ÖDÜLÜ 5.000 TL** ve

kuruluşların plakettir. Ödül alan karikatür sanatçısı, **3 Kasım 2014**'de Ankara'da açılacak sergiye davet edilerek sergi açılışında ödülünü alacaktır.

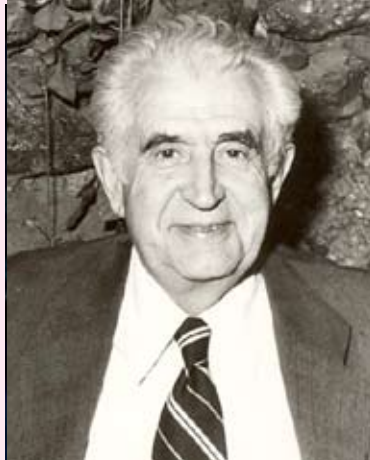
- Seçici Kurul tarafından seçilip, karikatürleri katalogta yer alan karikatürcülere katalog ve katılım belgeleri gönderilecektir.
- Karikatürler geri gönderilmeyecek ve basım yayın hakkı Fışek Enstitüsü Çalışan Çocuklar Bilim ve Eylem Merkezi Vakfı'nın olacaktır.
- Yarışma Sonuçları, en geç **8 Ekim 2014** tarihinde www.fisek.org.tr internet sayfasında ve basında yayınlanacaktır.

HERKESE SAĞLIK NE DEMEKTİR ?

Bu yıl 100.Doğum Yılı'nı kutladığımız, halk sağlığı önderi Prof.Dr. Nusret H.Fişek'i anarken., onun ne için savaştığını da anımsatmak istiyoruz. Parası olan için değil, insan oldukları için "herkese" sağlık onun temel hedefiydi. Bir başka temel hedef de koruyucu sağlık hizmetleriydi. Yani; insanların insanca yaşayabilecekleri ortamların hazırlanması; sağlıklı kalmaları için uğraş verilmeliydi. Eğer başarı sağlanamazsa, tedavi edici hekimliğe başvurulmalıydı. Bunun için yurdun en uzak köşesine kadar götürülen, sevecen, parasız ve nitelikli bir ekip hizmeti verilmeliydi.

PROF.DR.NUSRET H.FİŞEK KİMDİR ?

- * Kurtuluş Savaşı'nın önde gelen komutanlarından Tümgeneral Hayrullah Fişek'in oğludur.
- * 1933 Üniversite Reformu'nun mezun ettiği ilk kuşaktan olan Prof. Dr.Nusret H. Fişek, bu ilerici yaklaşımı, bütün yaşamı boyunca korumuştur. Tüm insanların sağlık hakkı için savaşım vermiştir.
- * Tüm yaşamını, gücünü, bilgisini ve olanaklarını paylaşmaya; herkese sağlık hizmetinin ulaştırılması için savaşımaya adanmıştır.
- * Her dönem, sağlıklı yaşam için nerede bir hizmet gereksinimi varsa oraya koşmuştur. Onun için de, Refik Saydam Hıfzıssıhha Enstitüsü Aşı ve Kontrol Laboratuvarı Şefliği'nden, Sağlık Bakanlığı Müsteşarlığı'na, Üniversite Öğretim Üyeliğinden, Türk Tabipleri Birliği Başkanlığı'na kadar bir çok yerde çalışmıştır.
- * Savaşımındaki önemli köşetaşlarından ikisi "Sağlık Hizmetlerinin Sosyalleştirilmesi Hakkında Kanun" ile "Nüfus Planlaması Kanunu"nın çıkarılmasıdır. Sağlık Bakanlığı Müsteşarlığı dönemindeki bu kalıcı yapıtlarını, Üniversite'de de Toplum Hekimliği ve Nü-

(21 Kasım 1914 – 3 Kasım 1990)

fus Etüdleri Enstitülerini kurarak bütünlemiştir.

- * Çalışmaları yalnızca ülkesinde değil, uluslararası bilim çevrelerinde de yankı yapmıştır. Bir çok uluslararası kuruluşta görev almış, ödüller ve onur belgeleri kazanmıştır.
- * Prof.Dr.Nusret H. Fişek, demokrat bir insandı. Bunu yaşamının en olgun dönemini ve tüm deneyimlerini, bir toplum örgütü için kullanarak kanıtladı. Kendi savaşım çizgisi ile Türk Tabipleri Birliği'ninkileri ustaca kaynaştırdı. Türk Tabipleri Birliği'nin saygınlığını, etkinliğini geliştirdi; kurumsallaşması için uğraştı.
- * Barışçı bir kişiliğe sahipti. Hem

kendisiyle barıştı; hem de insanların birbirine hoşgörüyle, saygıyla, sevgiyle yaklaştığı, sömürsüz bir yaşam biçimi görmek istiyordu.

- * Ona göre hekimlerin meslek ahlak kuralları, insan hakları uğraşından soyutlanamazdı; birlikte yoğrulmuşlardı.
- * O sağlıkçılar için başöğretmendi. Toplum içinse, **Uğur Mumcu**'nun deyiimiyle "kalpaksız kuvayı milliciyi".

İKİ DAKİKA DÜŞÜN

Tehlikeyi Tanıyalım

Metal Eriğinin Döküm Kalıplarına Doldurulması

Mustafa TAŞYÜREK*
(mustafatasyurek@fisek.org.tr)

Durum: Ergitme ocaklarından elle taşınan potalara doldurulan metal eriği iki işçi tarafından döküm kalıplarına boşaltılmaktadır.

Dökümcülerin bu çalışmalar sırasında karşılaşılabileceği tehlikeleri tanımlayabilir misiniz ?

Neler Olabilir ?

1. Metal eriği parçaları etrafa dağılabilir, potayı taşıyanlar ve çevrede bulunan diğer çalışanların ciddi şekilde yanmasına neden olabilir.
2. Metal eriyiğinden yayılan ışınlardan (iyonize olmayan radyasyon gibi) gözler zarar görebilir. Yüksek sıcaklık ve direkt infrared radyasyona sunuk (maruz) kalabilirler.
3. Potanın taşınması ve boşaltılması sırasında bel incinmesi – kas iskelet sistemi rahatsızlıkları - olabilir.
4. Metal eriyiğinin –su damlası vb nedenlerle – patlaması sonucu (özellikle göz koruyucusu ve yüz siperliği kullanmayanlarda) göz ve yüzlerde ciddi hasarlara - yanıklara - neden olabilir .
5. Çalışanlar metal toz ve dumanlarına sunuk (maruz) kalabilirler, solunum yolları rahatsızlıkları olabilir.
6. Sıcak çalışma koşullarından dolayı ısı stresi ve aşırı yorgunluk, sıcak çarpması olabilir..

* Kim. Müh., İş Sağlığı+İşletme Yönetimi Bilim Uzmanı
Çalışma Bakanlığı Eski İş Güvenliği Müfettişi (1978-1985)
İş Güvenliği Uzmanı (A Sınıfı Sertifikalı)
Fişek Enstitüsü Çalışan Çocuklar Bilim ve Eylem Merkezi Vakfı Denetim Kurulu Üyesi

ÇALIŞMA ORTAMI DERGİSİ BİLİMSEL DANIŞMA KURULU

Prof. Dr. Ahmet MAKAL
Prof. Dr. Ali Esat KARAKAYA
Prof. Dr. A. Gürhan FİŞEK
Mak. Y. Müh. Aykut GÖKER
Prof. Dr. Ayşen BULUT
Mim. Y. Müh. Cihat UYSAL
Dr. Engin TONGUÇ
Jeom. Erdoğan BOZBAY
Prof. Dr. Ferhunde ÖZBAY
Doç.Dr. Gülbiye YENİMAHALLELİ
YAŞAR
Prof. Dr. Güler Okman FİŞEK
Prof. Dr. Hamit FİŞEK
Prof. Dr. İsmail TOPUZOĞLU
Prof. Dr. İsmail ÜSTEL
Dr. Ecz. Leyla ÜSTEL
Prof. Dr. Mesut GÜLMEZ
Prof. Dr. Muammer KAYAHAN
Prof. Dr. Müge ERSOY KART
Mümtaz PEKER
Prof. Dr. Murat DEMİRCİOĞLU
Kim. Müh. Mustafa TAŞYÜREK
Prof. Dr. Necati DEDEOĞLU
Prof. Dr. Nevzat ÖZGÜVEN
Oya FİŞEK
Prof. Dr. Sarper SÜZEK
Yrd. Doç. Dr. Taner AKPINAR
Yrd. Doç. Dr. Umur AŞKIN
Prof. Dr. Yasemin GÜNAY BALCI
Prof. Dr. Yıldız TÜMERDEM

ÇALIŞMA ORTAMI DERGİSİ BİLİMSEL DANIŞMA KURULU'NUN YİTİRDİĞİMİZ AMA HEP ARAMIZDA OLAN ÜYELERİ

Doç.Dr. Ömer Tunç SAVAŞÇI
Prof. Dr. Cahit TALAS
Prof. Dr. Kurthan FİŞEK
Prof. Dr. Alpaslan IŞIKLI
Tuncer UÇAROL

İÇİNDEKİLER

- **YAŞAM**
Savaşların Gölgesinde Bir Barış Günü Daha 2
Gülbiye YENİMAHALLELİ YAŞAR
- **ÇOCUK HABER**
Çocuklar Hayvanları Gözlemeli, Onları Örnek Almalı... 4
Taner AKPINAR
- **İŞ SAĞLIĞI GÜVENLİĞİ**
Vicdan ve Adalet Nöbeti
Can Yelekleri Bile Yoktu - Karasu 5 İşçiyi Yuttu 6
- **İŞ SAĞLIĞI GÜVENLİĞİ**
İş (Çalışma) İzin Sistemi 7
Mustafa TAŞYÜREK
- **ANIMSA**
Toplum Hekimliğine Gönül Verenler - 15 :
Yaşam Seçimlerle Doludur - Prof.Dr. İsmail Topuzoğlu 12
Prof.Dr. İsmail Topuzoğlu'nu Tanımak 13
Dr. Engün TONGUÇ
Prof.Dr. İsmail Hakkı Topuzoğlu 13
Mustafa TAŞYÜREK
- **KADIN EMEĞİ**
Kadın Emeği Söyleşileri - 2
Emeğin Görünmeyen Yüzü : Ev İşçisi Kadınlar 15
Özgün MILLİOĞULLARI
- **VAKIFI HABERLERİ**
Bilimsel Danışma Kurulu Üyelerimizden Prof.Dr.Kurthan Fişek Adına
Bir Web Sitesi Hazırlandı 18
Dökümcü Annesi Projesi 19
Genç Kız Evi'nin Onbir Yılı 20
Prof.Dr.Nusret H.Fişek 100.Doğum Yılı Anısına
"HERKESE SAĞLIK" KARİKATÜR YARIŞMASI 22
- **BULMACA**
İki Dakika Düşün: Tehlikeyi Tanıyalım :
Metal Eriğinin Döküm Kalıplarına Doldurulması 23
Mustafa TAŞYÜREK

İŞ SAĞLIĞI GÜVENLİĞİ

<http://www.isguvenligi.net>
<http://www.osgb.fisek.com.tr>

- **Sahibi:** Fişek Enstitüsü Çalışan Çocuklar Bilim ve Eylem Merkezi
Vakfı Adına
A. Gürhan FİŞEK (e-posta: agf@fisek.org.tr)
- **Sorumlu Yazı İşleri Müdürü:**
A. Gürhan FİŞEK (e-posta: agf@fisek.org.tr)
- **Yönetim Yeri:** Selanik Cad. Ali Taha Apt. 52/4
Kızılay 06650 ANKARA (e-posta: bilgi@fisek.org.tr)
Tel: 0312 419 78 11 • Faks: 0312 425 28 01 - 395 22 71
- Web sayfası: www.fisek.org.tr
- Çalışma Ortamı Dergisi'nde yayınlanan yazılar,
resimler kaynak gösterilerek kullanılabilir.
- Bu dergide yayınlanan yazıların sorumluluğu yazarlarına aittir.
Bu bir HAKEMLİ dergidir.

- Çocuk Dostu'muz olanlara dergi ve kitaplarımız
düzenli olarak gönderilmektedir.
Sizleri de **Çocuk Dostu'muz** olarak görmek isteriz.
- Çalışma Ortamı Dergisi iki ayda bir yayımlanır.
(Yerel Süreli Yayın)
• ISSN 1302-3519
- Sayı: 136 • Eylül - Ekim 2014
- Ücretsizdir
- **Yapım ve Basım:** Büyük Anadolu Medya Grup
İstanbul Cad. Elif Sk. Sütçü Kemal İşhanı No:7/188
İskitler 06060 ANKARA
Tel: 0312 384 30 70 (Pbx) • Fax: 0312 384 30 57
Baskı Tarihi : Eylül 2014